Қишлоқ ҳаёти

Ўзбекистон Республикаси ижтимоий-иқтисодий газетаси

1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган

1999 йил 11 ИЮНЬ. жума, № 41 (5.997). Сотувда эркин нархда

БУГУНГИ СОНДА:

1—3-саҳифа
Етмиш йиллик орзу ушалди.

1—2-саҳифа
Янгича услубда ишлаганларга балли!

1—2-саҳифа
Муаммо: маҳсулот тайёр, харидор йўқ.

3-саҳифа
Ўғри қўлга тушди

4-саҳифа
«Эл анга шафиқу меҳрибон бўлмас эмиш...»

ОҚСАРОЙДА ҚАБУЛ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 10 июн куни Оқсарой қароргоҳида расмий ташриф билан мамлакатимизга келган Хитой Халқ Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Цян Циченни қабул қилди.

Мамлакатимиз раҳбари меҳмонни юртимизга ташрифи билан қутлар экан, Ўзбекистон — Хитой муносабатлари ривожланиб бораётганидан мамнуният билдирди. Ислом Каримов Хитой халқи улкан тарихга эга эканлигини таъкидлади ва айни пайтда бу мамлакат раҳбариятининг сиёсати икки томонлама ҳамкорлик ривожи учун қулай имкониятлар яратаётганини қайд этди. Шунингдек, Президентимиз Ўзбекистон ҳукумати Хитой билан ўзаро алоқаларни кенгайтириш масаласига катта аҳамият беришини ҳам айтиб ўтди.

Икки мамлакатнинг ҳамкорлиги хусусида сўз кетганда, биринчи навбатда транспорт коммуникацияларига тўхталиш жоиз. Европа билан Осиёни туташтирувчи қадим Буюк ипак йўлининг ҳозирги кунда автомобил ва темир йўллари қиёфасида қайта тикланаётганида Хитойнинг ҳам муносиб ҳиссаси бор. Давлатларимиз ўртасидаги товар айирбошлаш ҳажми 1998 йилда 86 миллион АҚШ долларини ташкил қилди. Агар Андижон-Ўш-Қашқар йўналиши сингари мамлакатимизни Хитой билан боғловчи темир йўл ва автомобил магистраллари ишга тушса, бу кўрсаткич бир неча бараварга ўсиши шубҳасиз.

Ц. Цичен икки томонлама ҳамкорлик алоқаларини янада кенгайтириш учун имкониятлар кўплигини айтди.

Мулоқот чоғида Ўзбекистон билан Хитой ўртасидаги муносабатларга оид, шунингдек, томонларни қизиқтирган бошқа масалалар юзасидан фикр алмашилди.

Учрашувда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Р. Юнусов, ташқи ишлар вазири А. Комилов иштирок этди.

Қабулда Хитойнинг мамлакатимиздаги фавқулодда ва мухтор элчиси Ли Цзинсян ҳозир бўлди.

(ЎзА).

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ФАРМОНИ

Зулфия номидаги давлат мукофотини таъсис этиш бўйича таклифларни қўллаб-қувватлаш тўғрисида

Аёлни муқаддас билиш, унга алоҳида эҳтиром кўрсатиш, озод ва обод юртимиз келажаги бўлган ҳар томонлама етук ёшларни тарбиялашдаги беқиёс ўрнини яна бир бор эътироф этиш, баркамол, оқила хотин-қизлар авлодини вояга етказиш, улар орасидаги иқтидорли ёшларнинг адабиёт, санъат, фан ва маданиятни ривожлантиришдаги ютуқлари, тенгдошларининг миллий истиқлол ғоялари ва маданий-маънавий қадриятларга эътиқодининг юксалиши йўлидаги ибратли фаолияти, кенг кўламли ислоҳотларни жадаллаштиришдаги фаол иштирокини рағбатлантириш мақсадида:

1. Ўзбекистон хотин-қизлар қўмитаси, Фанлар академияси, Бадиий академия, «Маънавият ва маърифат» жамоатчилик маркази, Ёзувчилар, Бастакорлар, Меъморлар уюшмалари, «Олтин мерос», «Камолот», «Умид, «Улуғбек», «Наврўз» жамғармалари ва кенг жамоатчиликнинг Зулфия номидаги давлат мукофотини таъсис этиш бўйича таклифлари маъқуллансин.

Зулфия номидаги давлат мукофотини Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри вакилаларига биттадан ҳар йили халқаро хотин-қизлар байрами арафасида бериш мақсадга мувофиқ деб топилсин.

2. Белгилаб қўйилсинки:

Зулфия номидаги давлат мукофоти мактаб, лицей, коллеж ва олий ўқув юртларида аъло ҳулқи, зукколиги, донолиги, ташаббускорлиги, ўқишдаги муваффақиятлари билан алоҳида истеъдодини намоён қилиб таълим олаётган, истиқлол ғояларини амалга ошириш йўлида астойдил меҳнат қилаётган иқтидорли қизларга адабиёт, маданият, санъат, фан, таълим соҳаларидаги алоҳида ютуқлари учун берилади;

Зулфия номидаги давлат мукофоти энг кам ойлик иш ҳақининг 50 баравари миқдорида тайинланади;

Зулфия номидаги давлат мукофоти соҳибалари бўлган мактаб, лицей, коллеж ўқувчилари танлаган йўналишлари бўйича олий ўқув юртларига кириш имтиҳонларсиз қабул қилинадилар.

3. Зулфия номидаги давлат мукофотининг Ўзбекистон хотин-қизлар қўмитаси томонидан Фанлар академияси, Бадиий академия, «Маънавият ва маърифат» жамоатчилик маркази ва бошқа тегишли жамоат ташкилотлари билан биргаликда ишлаб чиқилган кўкрак нишони ҳамда дипломи намунаси тасдиқлансин.

4. Зулфия номидаги давлат мукофоти тўғрисидаги Низом, мукофот комиссияси тўғрисидаги Низом ва комиссия таркиби тасдиқлансин.

5. Зулфия номидаги давлат мукофоти комиссияси Ўзбекистон хотин-қизлар қўмитаси қошида жамоатчилик асосида фаолият кўрсатиши ҳамда унга қўмита раиси раҳбарлик қилиши белгилаб қўйилсин.

6. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги мазкур давлат мукофотини бериш, кўкрак нишони ва дипломини тайёрлаш учун Ўзбекистон хотин-қизлар қўмитасига давлат бюджетидан тегишли маблағ ажратсин.

7. Зулфия номидаги давлат мукофоти мукофот комиссияси кенг жамоатчилик фикрини атрофлича ўрганиб, талабгорлар фаолиятини ҳар томонлама муҳокама қилиб чиқарган хулосалари асосида Вазирлар Маҳкамасининг қарори билан берилиши белгилаб қўйилсин.

8. Мазкур Фармоннинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Д. Ғуломова зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1999 йил 10 июнь

МУСТАҚИЛЛИК МЕВАЛАРИ

Она юртнинг олтин бошоғи.

МАВСУМ БОШЛАНДИ: УНИ ТЕЗ, СОЗ ВА СИФАТЛИ ЎТКАЗАЙЛИК

Она юртимиз далаларида пишиб етилган ғалла ҳосилини йиғиштириб олишга киришилди. Бу ишни Вазирлар Маҳкамасининг «1999 йилги бошоқли дон экинлари ҳосилини йиғиштириб олишни уюшқоқлик билан ўтказиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори асосида ташкил этиш шу куннинг муҳим вазифасидир. Хўш, бу қарорнинг жойлардаги ижроси қай аҳволда?

Ўзбекистон Республикаси Макроиқтисодиёт ва статистика вазирлигида бўлиб ўтган йиғилиш ана шу мавзуга бағишланди.

Мутасадди раҳбарларнинг ахборотларида таъкидланганидек, комбайннинг иш унуми ва сифати кўп жиҳатдан бошоқдаги доннинг етилганлиги, унинг ҳосилдорлиги ва умуман, ғалла майдонларининг ҳолатига боғлиқдир. Мавсумга мавжуд техника ва комбайнлар ўз вақтида тайёрланган. Уларнинг узлуксиз ишлаши учун сервис хизмати кўрсатиш йўлга қўйилган, эҳтиёт қисмлар, ёнилғи ва мойлаш маҳсулотлари заҳираси вужудга келтирилган. Қарорда кўрсатилган 6.551 та комбайн сонига яна 100 та янги «Кейс» агрегати қўшилди. Ғаллани қабул қилиш корхоналарида донни қуритиш, сақлаш ва уруғлик тайёрлаш учун махсус жойлар ҳозирлаб қўйилган.

Шу билан бирга, хориждан келтирилган «Кейс» ва «Класс» замонавий ўрим комбайнлари учун зарур бўлган айрим мойлаш маҳсулотларининг етарли даражада эмаслиги, борлари ҳам жойларга ўз вақтида етказиб берилмаётганлиги ва бу борада нуқсон-камчиликларга йўл қўйилаётганлиги йиғилишда таъкидлаб ўтилди. Ҳосилни қисқа муддатларда ўриб-йиғиб олиш, нест-нобуд қилмай пешма-пеш дон комбинатларига етказиш, техникадан унумли фойдаланиш, вақтида ҳисоб-китоб қилиш юзасидан мутасадди раҳбарларга аниқ кўрсатма ва топшириқлар берилди.

Масалага алоқадор вазирлик, қўмита, корпорация, ҳуқуқ-тартибот идоралари ва банк муассасалари раҳбарлари, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлари Кенгаши раиси ўринбосарлари, вилоят ҳокимларининг қишлоқ хўжалиги масалалари бўйича биринчи ўринбосарлари иштирок этган йиғилишни Бош вазир ўринбосари, Макроиқтисодиёт ва статистика вазири Б. Ҳамидов олиб борди.

Йиғилишда Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси Т. Алимов, Бош вазир ўринбосари, қишлоқ ва сув хўжалиги вазири Б. Олимжонов сўзга чиқди.

Ўз мухбиримиз.

ЎЗИМИЗНИНГ ДОНИМИЗ — ЎЗИМИЗНИНГ НОНИМИЗ

Долзарб мавзу

Ўзбекистон тупроғининг ноёб унумдорлиги, энг муҳими халқимизнинг меҳнатсеварлиги бизнинг республикамизни қудратли агросаноат салоҳиятига эга мамлакатга айлантириш имконини берди. Мамлакатимизда собиқ тузум давридан мерос бўлиб қолган пахта яккаҳокимлиги тугатилиб, истиқлолнинг дастлабки йилларидаёқ ғалла мустақиллигига эришишнинг асослари яратилди. Кейинги уч-тўрт йилнинг ичида ғалла майдонлари, биринчи навбатда буғдой экиладиган ерлар юзлаб минг гектардан ортгани бунинг ёрқин мисолидир.

Эслайлик, мустақиллигимизнинг илк йилларида дон асосан четдан валюта ҳисобига келтириларди. Шу боис ҳам мамлакатимиз раҳбари бир муҳим устувор йўналиш — дон мустақиллигига эришиш

(Давоми 2-бетда)

ҚИШЛОҒИМИЗГА ГАЗ КЕЛДИ

Етмиш йилда эришмаган маррага етти йилда етишдик

Қарор ва шарҳ

Ўтган ҳафта матбуотда Вазирлар Маҳкамасининг **«Қишлоқ аҳоли яшаш жойларини ичимлик сув ва табиий газ билан таъминлашни янада яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида»**ги қарори эълон қилинди.

Ушбу қарорда қишлоқ аҳолисининг маиший ва турмуш шароитини яхшилаш мақсадида 2005 йилда ичимлик суви билан таъминлаш 85 фоизгача ва табиий газ билан қамраб олиш даражасини 82 фоизгача етказиш белгиланган. Жорий йилнинг 1 октябригача аҳолини сув ва 1 декабргача газ билан таъминлаш бўйича мутасадди вазирликларга ҳокимликлар билан биргаликда 2010 йилгача мўлжалланган минтақавий ва республика миқёсидаги марраларни ишлаб чиқиш юклатилди. Улар асосида Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва вилоятлар ҳокимликларига минтақавий дастурлар ишлаб чиқиш топширилди.

Бир қарашда оддий кўринган бу рақамлар замирида қанча ғамхўрлик, маблағ ётибди. Аслида бу рақамлар юзага келгунча республика қишлоқ аҳоли пунктлари бирма-бир хатлаб чиқилди. Натижада 4508та қишлоқ марказлашган ичимлик суви билан, 3930 таси табиий газ билан таъминланмаганлиги аниқланди. Улар жами қишлоқларнинг тегишлича 38,0 ва 33,1 фоизини ташкил қилади.

Вилоят, туман ва қишлоқлар доирасида водопровод ва газ тармоқларига улаш имкониятлари чуқур ўрганиб чиқилди. 2010 йилгача 3605 та қишлоққа ичимлик суви ва 3264 тасига табиий газ бериш лойиҳаси ишлаб чиқилди. Лойиҳани амалга ошириш учун 25 минг километрдан ортиқ сув ва 30 минг километрга яқин газ қувурлари ўтказилиши зарур бўлади.

(Давоми 3-бетда)

КАФТИДА ҚУЁШ ТАФТИ

«Қишлоқ ҳаёти» танловига

1999 йил — Аёллар йили

Экиннинг ривожига қараб чеҳрасида мамнуният акс этган деҳқон аёл қиёфасини кузатганмисиз? Ўша лаҳзаларда у чақалоғининг кундан-кун соғлом ўсаётганидан хурсанд она сиймосини эслатади. Зеро, аёл қалби меҳр уммони. У ҳеч нарсага бефарқ қарай олмайди. Нимаики иш қилса, меҳр билан, дил тўла ихлос билан қилади. Қалбидаги қуёшнинг тафти кафтларига кўчади, нури кўзларини чақнатади, ғайрат ва шижоат бахш этади.

Тўрақўрғон туманининг Бекобод қишлоғида бир текис униб кун сайин бўй чўзаётган, ям-яшил ғўзаларни оралаб юрган буғдойранг, қадди-қомати ёшлардай, аёлни кўрганда мен унинг чеҳрасида ана шу мамнуният ва компронликни ҳис этдим.

Бу аёл Иномжон Набиев номли жамоа хўжалигининг тўртинчи бригадаси бошлиғи Мубораххон Маҳмудова. Мухбир таъбири билан айтганда суяги меҳнатда қотган Мубораххон йигирма йилдан буён шу жамоага етакчи. Бригада ихтиёридаги ҳар қарич ернинг ҳолатию шароитини сув қилиб ичворган. Ҳар куни эрталабданоқ қайси пайкални чопиқ қилиш, қайси эгатга сув тараш кераклигини белгилаб олади. Ахир 83 гектар жойда миришкорлик қилиш осон эмас. Шунинг учун йигирма йилдирки режа ортиғи билан бажарилади. Бултур ҳар гектар ердан бригада бўйича 42 центнердан ҳосил кўтарилди. Сожида

(Давоми 2-бетда)

ЭРКИН МЕҲНАТ НИМА БЕРАДИ?

Таҳлил

Мулк ҳақиқий эгасини топган жойда ишлар юришиб кетишини эндиликда ҳамма билади. Лекин кўп жойларда бу муҳим масалага юзаки ёндошилганлиги боис кутилган натижага эришилмаяпти. Бошқача айтганда, қоғозда мулк эгасини топган, лекин иш юритиш услуби эскича давом этаётган корхона ва хўжаликларда иқтисодий аҳвол мураккаблигича қолмоқда. Бу, сўзсиз, янада жадаллик билан ривожланишимиз, эл-юрт дастурхонини янада тўкин қилишимизга тўғаноқ бўлмоқда.

Айнан шунга кўра Президентимиз Олий Мажлиснинг XIV сессиясида иқтисодиёт масалаларига тўхталарканлар, мулкдорлар синфини шакллантириш масаласини тубдан ҳал этиш, хусусий мулк етакчи ўринда турадиган кўп укладли иқтисодиётни барпо этиш биринчи галдаги асосий вазифа эканлигини таъкидлаб, шундай деган эдилар:

«Бу устивор вазифани бажариш мақсадида биз пайчилик муносабатлари орқали, фермер ва деҳқон хўжаликларини ривожлантириш орқали, қишлоқда эгалик туйғусини қайта тиклаш юзасидан, хусусий тадбиркорликни ривожлантириш юзасидан қабул қилган қарорларимиз ҳаётда тўла рўёбга чиқиши учун барча ишни қилишимиз лозим».

Қибрай туманидаги Туроб Нурмуҳамедов номли ширкат хўжалигида бўлганимизда мулкчилик ҳисси, ерга эгалик туйғусини шакллантириш тўғри ҳал этилган жойда меҳнат унумдорлиги, ҳосилдорлик қанчалар ортиши мумкинлигига, қишлоқ аҳли, соҳибкору деҳқонлар яйраб-яшнаб ишлашлари мумкинлигига яна бир карра ишонч ҳосил қилдик.

Аввало айрим рақамларга эътибор беринг: хўжалик жами 946 гектар ер майдонига эга. Шундан 583 гектаридан қишлоқ хўжалик экинларини етиштириш учун фойдаланилади. Ҳайдаладиган майдонлар эса бор-йўғи 444 гектар.

Энди ҳосилдорлик масаласига келсак, буғдойдан 41,6 центнердан, карамдан 568, помидордан 342, лавлагидан 354, бошқа сабзавотлардан ўртача 314 центнердан ҳосил

(Давоми 2-бетда)

МАҲСУЛОТ ТАЙЁР-У, ХАРИДОРДАН ДАРАК ЙЎҚ

ёки шартнома шартлари нега бажарилмаяпти?

Муаммо

Бугун мамлакатимизнинг барча минтақасида бўлгани каби пойтахт вилоятининг Бекобод туманида ҳам давлатга пилла топшириш мавсуми қизғин давом этмоқда. Аввал бошдан шуни алоҳида таъкидламоқ жоиз, бу йил пилла етиштириш заршунослар учун ҳар қачонгидан ҳам машаққатли кечди.

Боиси ипак қурти уруғлари жонлантирилиб, эндигина хонадонларга тарқатилганда юз берган табиий офат туфайли барча қишлоқ хўжалик экинлари қатори тут баргларини ҳам совуқ уриб кетди. Озуқа танқислиги муаммоси пайдо бўлди, натижада кўплаб хўжаликларда парвариш бир муддат ортга сурилди. Баъзиларида эса қарийб барча ишларни яна қайтадан бошлашга тўғри келди. Мавжуд қийинчиликларга қарамай туман ипак қурти усталари алоҳида фаоллик кўрсатдилар.

Қилинган фидокорона меҳнат ва кўрилган тезкор саъий-ҳаракатлар туфайли мўлжалдаги 3100 қути ипак қурти уруғи 2570 нафар тажрибали заршунослар қўлида меҳрга қониб, парвариш топди. Мутахассислар бугун режадаги 130 тонна сифатли хом ашёнинг нақд эканлигига комил ишонч билан кафолат беришмоқда. Ҳозиргача унинг 100 тоннаси қабул қилиб олинди. Хўжаликлардан маҳсулот ортиб йўлга чиққан карвонлар туман бош пилла хонасига ҳамон узлуксиз келиб турибди. Бу ерда қимматбаҳо хом ашёни пешма-пеш қабул қилиб олиш намунали йўлга қўйилган. Мавсумга аввалдан пухта ҳозирлик кўрилганлиги эндиликда ишларни тезкор ташкил этиш

(Давоми 2-бетда)

КЕЛГУСИ СОНДА:

«Олтин юлдуз» ёғдуси

«Асаларининг эркаги» қанақа бўлади?

Сабоқлар ва жумбоқлар

КАФТИДА ҚУЁШ ТАФТИ

(Давоми. Боши 1-бетда)

Жўраева, Жўрабой Маҳмудов, Рустамбой Раҳмонов бошлиқ оилавий пудратчилар бу кўрсаткични 43—44 центнерга етказишди.

Муборакхон ёпасига шонага кирган пайкалларни айланиб мамнун чиқар экан, биз билан салом-аликдан сўнг бугунги юмушлар ҳақида гапирди:

— Плёнка остида етилган ғўзанинг ривожи тез бўларкану, ҳар тўкисда бир айб дегандай, бегона ўтлар ҳам авж олиб кетаркан. 48 гектарга плёнка остига чигит экканмиз. Ўтоқни тезлатиб, ғўзалар ривожига йўл очиш керак.

Ҳа, деҳқон иши ҳамиша тиғиз. Экин ундан ҳам ғайрат, ҳам маҳорат, ҳам заковат талаб қилади. Энг асосийси меҳр сўрайди. Аёл меҳри тошни ҳам эритади, дейдилар. Тўрақўрғонда Муборакхоннинг сафдошлари бўлмиш бригадир аёлларнинг ҳамиша юзлари ёруғ. Қўшни «Ибрат» хўжалигидан Анисахону Дилбархоннинг, «Намуна» хўжалигидан Халимахонларнинг, «Туркистон»дан Санобар Раҳмонованинг, Бобур номли хўжаликдан Лутфихоннинг, «Наврўз»дан Раҳимахоннинг, «Олтин водий»дан Тоҳирахоннинг далаларидаги баравж ғўзалар аёл меҳрини олиб ўсаётганидан кўзларни қувонтирмоқда.

Албатта, далага меҳр шу ерда ишловчиларга меҳр билан омухта бўлмаса муваффақиятга эришиб бўлмайди. Бугун пахтачиликда оилавий пудрат асосида иш ташкил этилган. Пудратчи шийпонга келиб тушлик қилиш учун вақтини қизғанади. Шунинг учун ҳам шийпон ошхонасида марказлашган тарзда тайёрланган таомлар ҳар қайси пудратчи ишлаётган жойга етказиб берилади.

— Бригадамизда сабзавот етиштиришга ажратилган жой бор, — дейди Муборакхон. — Йил бўйи етадиган картошка, карам, мош, ловия, пиёз, турли хил кўкатларни ўзимиз етиштирамиз. Даладан янги олиб келинган нарсалар таомни хуштаъм қилади. Ҳадеб макарон қайнатавермай овқат турини кўпайтиришга ҳам имкон беради. Ҳозир далада ишлаётганларга тушлик, сувчи, механизаторларга эса икки маҳал овқат берамиз. Булар бригада ҳисобидан.

Бугун далаларда қайноқ меҳнат палласи. Бир ёнда яганалашдан чиққан ғўзаларни ўтдан тозалаш, бир ёнда ғалла ўримига тайёргарлик.

Иномжон Набиев номли жамоа хўжалиги бошқаруви раиси Иброҳимжон Собиров биз билан далаларни бирга кезаркан 280 гектар майдонга «Юна» навли буғдой экилганини, у ўттиз тўрт оилавий пудратчи тасарруфига берилганини ҳикоя қилади. Ғаллазорларни кўрган одам бирор қарич ер бўш қолмагани, ҳатто дала четларидаги тутзорлар тагида ҳам буғдой бўй чўзганини кўриб киши завқ олади.

Даладан қайтар эканмиз, бир гала қиз-жувонларнинг хандон суҳбатлашиб, бир ҳовлидан чиқиб келишаётганини кўриб раис машинани тўхтатди.

— Ҳорманглар, тинчликми? — сўради раис.

— Пилла теримига ёрдамлашдик, — дейишди олдинма-кейин.

— Ҳа баракалла, Муқаддамхон пилласини териб бўлдими?

— Ҳа, раис ҳимматни каттароқ қилаверасиз, ҳосили ҳам зўр бўлди, — деди бир шаддодроқ аёл.

— Ана, қадамингглар ёқибди, — деди раис бизга юзланиб ва ўша ҳовлига бошлади.

Бу хонадон аъзолари 29 грамм қурт уруғини парваришлаб 150 килограмм пилла етиштиришибди. Табриклаб чиқдик. Умуман хўжалик пиллакорлари бу йил 360 қути уруғидан 22500 килограмм ёки ҳар қутидан 62 килограммдан пилла олишни режалаштиришган. Дастлабки натижалар пилланинг мўлжалдагидан кўп бўлишидан далолат бермоқда.

Эртасига туман пиллакорлари йиллик режани 105 фоиз қилиб бажаришгани ҳақида хушхабар олдик. Кўпнинг қувончи бизга ҳам ўтди.

Офтоб аёлнинг
қалбига тимсол.
Қуёш тафти бордир
аёл кафтида.
Меҳри билан безаб
турмаса аёл
Саҳрога айланар
олам афтидан.
Ҳар гиёҳда аёл меҳр
кўри бор,
Демак ризқи рўз ҳам
аёл ижоди.
Дунё аёл билан
қилур ифтихор,
Аёлга таъзимда
инсон авлоди.

Дунёни тебратар
нозик қўлида
Аёл-Она, сингил,
дўсту, содиқ ёр.
Ҳаётни мунаввар
этмоқ йўлида
Аёлдир Қуёшга ишончли
ҳамкор.

Ҳабиб САЪДУЛЛА.

* * *

Суратда: бригада етакчиси Муборакхон Маҳмудова ва пудратчи Маҳмудахон Қаҳҳоровалар.

Аҳмадали ЮСУФБОЕВ олган сурат.

ЭРКИН МЕҲНАТ НИМА БЕРАДИ?

(Давоми. Боши 1-бетда)

олинган. Ўтган йили жами 31 миллион 221 минг сўмлик харажат қилиниб, 35 миллион 528 минг сўм даромадга эришилган, соф фойда эса 6 миллион 232 минг сўмдан иборат бўлган.

Айрим ижарачиларнинг иш самарадорлиги янада юксакроқдир. Масалан, Исмат Бойсенов 0,13 гектар ердан 3250 ўрнига 4000 килограмм карам етиштирган. Мирвали Убайдуллаев эса 0,5 гектар ердан 3,7 ўрнига 6 тонна карам ҳосили олган.

Худди шунингдек Қалмоқхон Боймаханов 0,07 гектар ердан 1,7 ўрнига 2,3 тонна помидор етиштирган. Хўжаликда яшаб меҳнат қилаётган бундай омилкор сабзавоткору соҳибкорлар рўйхатини яна давом эттиравериш мумкин. Лекин бизни бошқа нарса қизиқтиради: ниманинг эвазига бундай юқори иш самарасига эришилмоқда?

Шу саволни 3-бригада бошлиғи Абдушукур ака Мажидовга берганимда, деҳқончасига ажойиб бир иборани ишлатди:

— Қўли ялавотди. Шундай экан, нимага ишламас экан?

Менинг сал ажабланганимни сезиб, ёнимизда турган хўжалик бош ҳосилоти Жўрабой Нурмуҳамедов изоҳ берди:

— «Қўли ялавотди» дегани деҳқонларимиз меҳнатига яраша ҳақ олишяпти. Бизда режадан ортиқ ҳосилга кўз олайтириш деган гап йўқ. Ижарачи режадан ошиқча топширилган ҳосилнинг ҳар бир сўмидан 70 тийинини ўзига даромад сифатида олиши қатъий белгилаб қўйилган, яъни ҳосилдорлик қанча ортса, деҳқоннинг даромади шунча кўпаяверади. Шунинг учун ҳозир бизда бировга далага чиқ дейишга ҳожат қолмаган. Пудратда бирор иш бўлса, бутун оила аъзолари далага чиқиб меҳнат қилишади.

— Ҳақиқатан ҳам, — дея гапга қўшилди Абдушукур ака, — илгари ер майдонлари умумий бўлган пайти деҳқонлар ўз ўрнига кўпинча ёшроқ боласини юбориб қўя қолишарди. У ҳам ишладингми ишладим қабилида кун ўтказарди. Оилавий пудратга ўтилгач, ишга муносабат кескин ўзгарди. Ишонасизми, авваллари уч ярим гектар помидор майдонини ҳафта-ўн кун деганда зўрға экиб бўлардик. Энди ер майдонлари оилавий пудрат асосида тақсимлаб берилгач; шунча майдонни бир кунда бемалол экиб ташлаяпмиз. Чунки ҳар бир деҳқон ўзи учун ишлаётганини яхши англаб етди. Шунинг учун пудратчиларимиз зарур келса қор-ёмғирга ҳам қарамайди, қоронғи тушди экан-ов деб ўтирмайди. Уйида ортиқча маҳаллий ўғити бўлса, дарров ўзининг даласи бошига олиб келиб тўкади. Қандай бўлмасин даласини яшнатиб, мўл ҳосил олишни ўйлайди...

Абдушукур аканинг гапларига ишонч ҳосил қилиш учун дала шийпони атрофидаги помидор, пиёз экилган майдонларга бирров кўз ташланса кифоя эди. Помидор ниҳоллари бир текис ва дуркун бўй тортиб қолган, бошлаш палласидаги пиёз ямяшил кўкатдек бутун бошли далага гилам ёзган.

Дуркун ҳолда ястаниб ётган пиёз даласига завқ билан тикилиб турганимни кўриб, Жўрабой ака хурсандчилик билан изоҳ берди:

— Кўк пиёз ҳисобига режа аллақачон гектарига 25 тоннадан уддаланган. Энди бу ёғи соф фойда деяверинг...

Абдушукур ака ҳам гапга қўшилишди:

— Оилавий пудрат ўз қудратини кўрсатишининг битта шарти бор: ўзига қолмаса халқ ишламайди. Ҳеч қандай зуғум фойда бермайди. Деҳқонни алдамоқчи бўлган ўзи алданиб қолади. Бу нарсани хўжалигимиз раҳбарлари тўғри тушуниб, ҳар доим адолат билан иш юритишади. Шунинг учун деҳқон ҳам, хўжалик ҳам асло кам бўлаётгани йўқ.

Ҳақ гап. Зотан, айни мана шу деҳқон ва хўжалик ўртасидаги манфаатдорлик тўғри йўлга қўйилмаганлиги боис кўп жойларда иш чаппа кетаётгани йўқми? Шунингдек, нима учун пахтачилик соҳасида ҳам деҳқон ва хўжалик манфаатдорлигини қатъий белгилаб қўйиш мумкин эмас?

— Жуда мумкин, — дейишди суҳбатдошларим. — Агар деҳқонга ўттиз центнердан нарёғидаги ҳосил тўлалигича сеники дейишсин, 40—50 центнер ҳосилдорлик оддий кўрсаткичга айланиб, деҳқонларни далага даъват этишга умуман ҳожат қолмайди...

Экин туридан қатъий назар, манфаатдорлик оилавий пудратни йўлга қўйишда ҳал қилувчи омил эканлигига Юсуп ака Каримов билан суҳбат асносида ҳам ишонч ҳосил қилдик. У киши 5 гектар боғни оилавий пудрат асосида парвариш қилмоқда. Ҳар йили 100 центнердан ҳосил кўтармоқда.

— Илгари ўзимиз етиштирган ҳосилни ўзимиз ўғирлашга мажбур эдик. Энди режадан ташқари ҳосил ўзимизнинг ихтиёримизда. Шундай имкониятни яратиб бериб қўйган Президентимизга, катта раҳмат!

Хўжаликнинг бозор муносабатлари қарор топаётган ҳозирги шароитда муваффақиятли фаолият кўргазаётганида ҳақиқатан бошқарув раиси Обидхўжа ака Султоновнинг ҳам ҳиссаси катта. Ким билан гапиришмайлик, унинг қатъиятли, ташаббускор раҳбар эканлигини таъкидлашди. Бу бежиз эмас экан.

— Энг ёмон нарса, биласизми, нима? — деди у киши билан суҳбат чоғи. — Лафзига вафо қилмаслик! Хўжалик ҳам, пудратчи ҳам ўз мажбуриятларини сўзсиз бажаришлари жоиз. Халқимиз жуда меҳнаткаш. Ишлаган ҳақини олишга кўзи етса, меҳнат қилиб чарчамайди. Деҳқонга эркин хўжалик юритиш учун шароит яратилса, нимага қодир эканлигини бир пасда намоён этади. Шундай миришкор деҳқонларимиз борки, очиғини айтганда, мен раис сифатида уларга кўрсатма беришимга ҳожат йўқ. Нимани қачон экиш, қай тариқа парвариш қилишни ўзлари жуда яхши билишади. Ҳақ тўлашда ғирромликка йўл қўйилмаса бўлди, ўзини ҳам, хўжаликни ҳам бемалол боқишади. Президентимиз жуда тўғри таъкидлаяптилар: биз бободеҳқонларимизга ҳар қанча таъзим қилсак оз!

Туроб Нурмуҳамедов номли хўжалик деҳқонлари, мутахассису раҳбарлари иши билан танишарканман, бир фикр хаёлимдан ўтди: қанийди туман, вилоят, республикамиздаги бошқа хўжаликларда ҳам иш бу ердагидек омилкорлик билан ташкил этилса, эл-юрт фаровонлиги, дастурхонимиздаги қут-барака янада ортган бўларди.

Муҳими шундаки, хўжалик аҳли эришилган натижалар билан кифояланмасдан янги марраларни кўзлаб меҳнат қилмоқда. Мулкчилик борасида ҳам янги имкониятлар изланмоқда. Шу йил 12 январдан эътиборан хўжалик расман ширкат хўжалиги мақомини олди. Бутун мулк, ер 331 пайчига улуш қилиб берилди. Энди йил охирида ҳар бир пайчи умумий даромаддан дивиденд ҳам олади.

Бу янада ғайрат билан ишлаш учун жиддий рағбат демак. Нима бўлганда ҳам хўжалик аъзоларига тилагимиз битта: далангиздан ва турмушингиздан барака аримасин!

Ш. АЛЛАМОВ,
«Қишлоқ ҳаёти» мухбири.

«Усмон ҳожи» фермер хўжалиги нафақат Андижон туманида, балки вилоятда ҳам танилган. Жамоа аъзолари кўп ва сифатли маҳсулот етиштириш ҳадисини олишган. Айни пайтда бу ерда парваришланаётган ҳар бош сигирдан кунига 8—10 килограммдан серқаймоқ сут соғиб олинмоқда.

Етиштирилаётган маҳсулот асосан кичкинтойлар масканларига ва болалар оромгоҳларига етказиб берилаяпти.

СУРАТДА: моҳир сигир соғувчилар Барчиной Мамаева, Наргиза ва Дилноза Содиқовалар.

Х. АРАББОЕВ олган сурат.

ЎЗИМИЗНИНГ ДОНИМИЗ — ЎЗИМИЗНИНГ НОНИМИЗ

(Давоми. Боши 1-бетда)

вазифасини аввалбошданоқ қатъий қилиб қўйдилар.

Бунинг натижасида, мисол учун, 1997 йилга келиб озиқ-овқат учун республикага дон импорт қилиш 6 баробар қисқарди. Бугунга келиб эса, айтиш мумкинки, биз ўзимизни деярли тўлиқ равишда дон ва дон маҳсулотлари билан таъминлаяпмиз. Энг муҳими, бу масаланинг стратегик аҳамияти, яъниким, Ўзбекистон дунё ҳамжамиятида нафақат сиёсий, балки иқтисодий соҳада ҳам ўз мустақиллигини тобора мустаҳкамлаб бормоқда. Гапнинг индаллосини айтганда, ўз меҳнатинг билан яратилган ҳар қандай маҳсулот ширин бўлади, шу жумладан дон ҳам. Суғориладиган ва лалми ерларда етиштирилаётган ўзбек дони халқимизнинг ризқ-рўзига айланганини рост.

Мен масаланинг сиёсий жиҳати муҳимлигини таъкидлар эканман, бу ерда халқимиз ҳаётининг янгиланиши, демократик жараёнларнинг ривожланиши кўп жиҳатдан қишлоқ хўжалигида ислоҳотлар нечоғли самарали кечаётгани, қишлоқ ҳаётининг барча жабҳаларига нечоғли чуқур кириб бораётгани билан боғлиқлигини қайд этмоқчиман. Шу боис ҳам Президент Ислом Каримов қишлоқ хўжалигини ислоҳ қилишга истиқлолимизнинг биринчи кунлариданоқ жиддий киришган эди. Очиғини айтганда, МДҲдаги ҳеч бир давлатда мамлакат раҳбари аграр соҳага Ўзбекистондагидек бунчалик катта эътибор қаратмаган. Қишлоқ хўжалиги тараққиёти учун деҳқонларимиз манфаатини кўзлаб қабул қилинаётган фармон ва қарорлар, қонунлар бундан далолат.

Шу жиҳатдан олиб қараганда Республика Вазирлар Маҳкамасининг «1999 йилги бошоқли дон экинлари ҳосилини йиғиштириб олишни уюшқоқлик билан ўтказиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори ғаллакорларимиз оғирини енгиллатишга, уларга яқиндан ёрдам беришга қаратилган муҳим дастуриламалдир. Мазкур қарорда тегишли вазирлик, қўмита, корпорация ва компаниялар, ташкилот ва хўжаликлар зиммасига ғалла ўрим-йиғимини тез ва сифатли ўтказиш вазифаси юклатилган. Қарорда комбайн ҳайдовчиларининг гуруҳларга ажралган ҳолда унумли меҳнат қилиши, уларга ўз вақтида ҳақ тўлаш, транспорт воситаларидан узлуксиз фойдаланиш, дон нобудгарчилигига йўл қўймаслик, ҳосилни пешма-пеш дон комбинатларига топшириш каби қатор тадбирлар бажарилиши кўзда тутилган.

Бу йил мамлакатимизда 1,3 миллион гектар майдондан тўрт миллион тоннадан зиёд ғалла йиғиштириб олиш режалаштирилмоқда. Синов тариқасида (апробация қилинган) текшириб кўрилган майдонларда, тахминларга қараганда, республика бўйича 40 центнердан ҳосил етиштириш имконияти мавжуд. Андижон вилоятида ғалла ҳосилдорлиги гектар бошига 60-70 центнерни, Самарқанд вилоятида 50 центнерни ташкил этиши, Фарғона, Наманган, Бухоро вилоятларида эса 40 центнердан зиёд бўлиши кутилмоқда.

Мутахассислар фикрича, мамлакатимиз далаларида мўлжалдаги ҳосил тўпланган. Бундан ташқари, қишнинг бир мунча илиқ келиши ғалланинг одатдагидан 10-14 кун эрта етилишини таъминлади. Шу боис ҳозир республикамиз ғалла майдонларида иш қизғин. Айниқса, Ангор, Жарқўрғон, Олот, Ромитан, Қамаши ва Нуробод туманлари хўжаликларида гектаридан 35-40 центнердан дон йиғиштириб олинаётгани қувонарли ҳол.

Эрта-индин ғаллазорларда бирин-кетин 6,5 мингдан зиёд комбайнлар ишга тушиб, ҳосилни нест-нобуд қилмай йиғиштириб олишга киришади. Комбайнларнинг 1 минг 184 таси Ўзбекистон шароитида муваффақиятли синовдан ўтган «Кейс» ва «Клаас» ўрим агрегатларидир. Дарвоқе, бу йил мавсумни 20-25 иш кунида якунлаш кўзда тутилмоқда.

Зеро, бунинг учун ҳамма шароит бор.

Мамлакатимиз ҳукумати деҳқонларимиз учун барча шарт-шароитларни муҳайё қилган. Бинобарин, бугунга келиб жойларда уюшқоқлик билан ишни ташкил этиш энг муҳим вазифа бўлиб турибди.

Ота-боболаримиз «Донни йиққан донодир» деб бежиз айтишмаган. Ҳосилни ўз вақтида, нест-нобуд қилмай йиғиштириб олсак, омборларимиз донга тўлади, халқимизнинг ризқи бутун бўлади. Ўзимизнинг донимиз — ўзимизнинг нонимиз. Яратганга шукрки, ҳосил мўл, деҳқонларимиз кўнгли тўқ. Қаранг, Ўзбекистон буғдой карвонлари йўлга чиқди. Хирмонингизга барака, азиз ғаллакорлар.

Аслиддин БОЛИЕВ.
(ЎзА).

МАВСУМ БЕТАЛОФАТ ЎТСИН

Давлат ёнғин назорати ходимлари томонидан ғалла майдонлари, хўжаликларнинг дон сақлаш омборлари, донни қайта ишлаш корхоналари, техника воситаларини таъмирлаш устахоналарининг ёнғинга қарши ҳолати текшириб чиқилди. Мутасадди раҳбарларга «Ғалла-99» мавсумида ёнғин хавфсизлигини таъминлаш борасидаги ёзма кўрсатмалар тақдим этилди.

Ўзбекистон Республикаси ИИВ Ёнғиндан сақлаш бошқармаси ғалла мавсумида ёнғинга йўл қўймаслик мақсадида барча жамоа, ширкат хўжаликлари ва автокорхоналар раҳбарлари, йиғим-теримга жалб этилган ишчи-хизматчиларга ҳосил ўрим-йиғими даврида ёнғин хавфсизлиги қоидаларига риоя этишларини яна бир бор эслатиб, қуйидаги тартиб-қоидаларга амал қилишларини сўрайди:

Эҳтиёткорлик

ғаллазорларни комбайннинг бир кунлик ўриш меъёри ҳисобида майдонларга бўлиш;

автомобиль ва темир йўллари билан ғаллазорлар оралиғида 8 метрдан кам бўлмаган кенгликда йўлаклар очиш ва 4 метр кенгликда шудгор қилиш;

вақтинчалик дала шийпонлари ва ошхоналарни ғаллазор, хашак ғарами ва хирмонлардан 100 метр масофада жойлаштириш;

ўрим даврида далада чекиш қатъиян таъқиқланиб, ғаллазорлардан ташқарида махсус чекиш жойлари ташкил этиш;

сомонларни ва пояларни ёқишни тақиқлаш;

ҳосилни йиғишда ёқилғи, ўт олдириш ва мойлаш тармоқлари соз бўлган трактор, комбайн ва автомобиллардан фойдаланиш;

трактор, комбайн ва бошқа техникаларга ёқилғи қуйиш ишларини ғаллазорлардан ташқарида двигателни ўчирган ҳолда амалга ошириш.

Ушбу талабларга қатъий амал қилинган тақдирда мавсумни беталофат ўтказиш мумкин бўлади.

Мурод ИКРОМОВ,
Ўзбекистон Республикаси ИИВ ЁСБ тарғибот-ташвиқот бўлинмаси бошлиғи, ички хизмат майори.

МАҲСУЛОТ ТАЙЁР-У, ХАРИДОРДАН ДАРАК ЙЎҚ

(Давоми. Боши 1-бетда)

имконини бермоқда. «Ғалаба», Навоий ва «Хос» жамоа хўжаликлари пиллакорлари бугун эрта режани бажариш арафасида турибди. Улуғбек номли, Далварзин ва «Ўзбекистон» ширкат хўжаликлари ҳам маҳсулот топширишда пешқадамлик қилишмоқда. Кўплаб тажрибали пиллакорлар ҳосилни биринчи топширишдаёқ тузилган шартномага кўра режани зиёди билан удаламоқдалар.

Биз бош пиллахонада бўлган кун тумандаги «Ғалаба» жамоа хўжалигидан Абдураҳмон Муродов бир қути ипак қуртидан мўлжалдаги 48 ўрнига 70 килограмм, А. Навоий номли жамоа хўжалигидан Дилдора Қурбонова 1 қутидан 55 ўрнига 90 килограмм ва «Деҳқонобод» ширкатлар уюшмасидан Гавҳарой Жабборовалар 2 қутидан 100 ўрнига 138 килограмм сифатли пилла топшириб, ҳамкасблари олқишига сазовор бўлдилар.

Режадан ортиқча ҳосил топшираётган бундай заршунослар сафи кун сайин кенгайиб бормоқда. Уларнинг фидокорона меҳнатларини бу йилги шароит нуқтаи назаридан қараб, чинакамига қаҳрамонликка менгзаш мумкин. Биз мана шуларни ҳисобга олиб, заршуносларнинг моддий манфаатдорликлари билан ҳам қизиқдик.

Бош пиллахона директори Бойзоқ Умрзоқовнинг таъкидлашича, пиллакорларга мавсум бошида етиштириладиган ҳар бир килограмм пилла учун олдиндан 42 сўмдан бўнак пули берилган ва ун тарқатилган. Қолган ҳисоб-китоб ишлари маҳсулот сотилгандан кейин амалга оширилар экан. Хўш, у ҳолда харидорлар ким, деган савол билан ҳам қизиқдик. Директор бизнинг бу саволимиздан сўнг олдимизга иккита шартнома қўйди. Уларнинг бири Марғилондаги «Турон шойи» акциядорлик жамияти бошқаруви раиси А. Акрамов билан шу йилнинг 1 апрелида 31 тонна соф пиллага тузилган бўлиб, маҳсулотнинг умумий қиймати 20 миллион 150 минг сўмга баҳоланган.

Уч нусхада тузилиб, имзоланган кундан қонуний кучга кириши таъкидланган мазкур шартномада келишилган нархнинг 25 фоизини олдиндан, яъни 16 апрелга қадар пиллахона ҳисоб-рақамига бўнак сифатида тушириб берилиши, маҳсулотнинг қолган пули ҳам аввал тўланиб, сўнг харидорнинг ўз кучи билан ташиб кетилиши кўрсатилган. Афсуски орадан қарийб икки ой вақт ўтаётган ва пилла мавсуми ниҳоясига етаётган бўлишига қарамай харидорлар қораларини ҳам кўрсатишмабди.

Иккинчи шартнома вилоят «Пилла» ҳиссадорлик жамияти билан 20 тонна тайёр маҳсулот учун тузилган бўлиб, умумий сумма 16 миллион сўм деб кўрсатилган. Афсуски вилоят «Пилла» ҳиссадорлик жамияти бошқаруви ҳам шартномада қайд этилган шартларни шу кунгача тўлиқ амалга оширмаган. Буни ўрнига туман бош пиллахонаси идорасига давлатдан 5 миллион 600 минг сўм 40 фоизли кредит олиши учун «Пахта-банк» раҳбариятига кафолат хати ёзиб берибди. Бугун туман бош пиллахонаси маъмурияти хўжалик заршуносларига ана шу олинган қарз ҳисобидан бўнак пули тўлаган. Агар қабул қилиб олинадиган 130 тонна маҳсулот қуритилгач, технология бўйича соф 50 тонна пиллага айланишини назарда тутсак, демак 30 тонна маҳсулотга ҳам харидор йўқ. Модомики шундай экан, бош пиллахона маъмурияти хўжаликлар билан, хўжаликлар эса пиллакорлар билан қачон тўлиқ ҳисоб-китоб қиладилар?

Қизиқиб кўрсак, бу ҳар йили такрорланадиган касаллик экан. Пиллахоналар ўзларининг юқори харид қилувчи ташкилотларидан маҳсулот ҳақининг кечикиб келаётганлиги туфайли хўжаликларга эрта баҳорда топширилган пилла учун кеч кузда пул ўтказиб бермоқдалар. Баъзи хўжаликлар мазкур маблағлардан аввал бир муддат фойдаланишлари ёки сабабсиз ушлаб туришлари ҳисобига пиллакор ўз меҳнат ҳақини орадан роса бир йил ўтиб қўлига олмоқда. Буни қандай тушунмоқ керак? Бу ҳақли саволга Тошкент вилояти «Пилла» акциядорлик жамияти бошқаруви раҳбарлари нима деб жавоб берадилар?

Иброҳим ТОШЕВ,
«Қишлоқ ҳаёти» мухбири.

ЧАҚҚОНОВНИНГ «ЧАҚҚОНЛИГИ»

Қишлоқда яшовчи кишининг уйида ақалли бир бош сигири бўлмаса унинг шаҳарда истиқомат қилувчидан фарқи қолмайди. Беш-ўнта қўй-эчкиси бўлмаган киши ҳам яхши-ёмон кунини ўтказишда қийналиб қолиши турган гап. Қолаверса, рўзғорга ош-қатиқ дегандай қишлоқ аҳлиинг деярли барчаси мол-ҳол қилишга интилади. Бироқ улар молларини ўғрилардан сақлашда бир мунча қийинчиликларга дуч келишмоқда. Ички ишлар ходимлари эса, одамларнинг мулкига тажовуз қилган ўғриларнинг изидан тушиб, уларни қилмишларига яраша жавобгарликка тортмоқдалар.

Сабр-қаноатдан мосуво кишининг жиноят домига тушиб кетиши бирмунча осон кечади. Айниқса, инсондаги баднафслик балоси уни тўймас мечкайга айлантириб қўядики, қанча кўп бўлса яна бўлсин деб талаб қилаверади. Қашқадарё вилоятининг Косон туманида яшовчи Суннат Чаққонов ҳам ана шундайлардан чиқиб қолди. У «Восход» мотоциклини ўт олдирди-ю, қўшни Бухоро вилоятининг яйловларига борди. Чўпон-чўлиқлар боқиб юрган молларни «разведка» қилди. Қўйларни бир жойга тўплаб олиб кетиш учун қулай жой излади. Юк машинасининг келиб-кетиши учун ҳеч ким шубҳа қилмаслиги чораларини қидирди. Шунингдек, бу устаси фаранг киши уни мабодо бирон-бир одам тўхтатиб «Биродар сен нима қилиб юрибсан» деб сўраб қолса, қўй сотиб оламан, деган жавобни айтиш учун белига 250 минг сўм пулни маҳкам тугиб олди.

Билса ҳазил, билмаса чин деганларидек, бир куни 87 бош қўйни Шофиркон тумани ўрмон хўжалиги қўрасидан ўғирлаб, аввалдан мўлжаллаб қўйган жойига ҳайдаб боради. Сўнгра катта йўлга чиқиб, юк машинасини ёллайди ва Қашқадарёга олиб кетади.

Жиноятга жазо муқаррар

Суннат Чаққоновнинг чаққонлиги бозорда ҳам қўл келди.

Ҳаш-паш дегунча қўйлар сотилиб, жарақ-жарақ пул чўнтагига тушгач, бошини қашлаб ўйланиб қолади. «Ҳа, бунча пулни, бир одам умр бўйи ишлаб топиши қийин. Мен бўлсам бир айланиб топиб келдим деб» хурсанд бўлганча оғзи қулоғида уйига қайтди. Бироқ кечалари тушларига ҳам яйловлар, эгасиз қўйлар, уларнинг маъраши кириб чиқди. Бироқ ичига кириб олган баднафслик балоси яна бор эди. У борсанг яна юзлаб қўйларнинг эгаси бўласан деяверди.

Ниҳоят янги режа, янги куч билан иккинчи овга чиқди. Аммо Яратган эгам ҳам бирида оласан, бирида берасан деган экан. Шу боис, унинг бу сафари юришмади. Юздан зиёд қўйларни жамлаб ҳайдади-да, Навоий вилоятининг Қизилтепа туманидаги Тошработ массивида қуриб битказилмаган уйлар олдига тўплаб, бир болага сен қараб тургин, дейди-ю ўзи машина ёллашга кетди. Шунда унинг изидан тушган изқуварлар ўғрининг молларни машинага ортишини кутиб туришади ва айни жиноят устида қўлга олишади.

Дарвоқе, Чаққоновни қўлга олишдан олдин мазкур ўғирлик жиноятини очишда Шофиркон тумани ИИБ бошлиғи, милиция капитани Ҳамро Чориев, жиноят қидирув гуруҳи катта нозири, милиция майори Фахриддин Фаттоев, тезкор нозир Саъдулло Абдуллаев ва участка нозири, милиция майори Ботир Солиевлардан иборат тезкор гуруҳ туну кун иш олиб бориб, содир бўлган ўғирликни ўнг оёғи оқсовчи, шевасидан бухоролик бўлмаган шахс содир этганлигини аниқлашган эди. Шу пайтда Пешку тумани ички ишлар бўлими ходимлари — туман ИИБ бошлиғи вазифасини бажарувчи милиция подполковники Ҳамид Болтаев бошчилигидаги тезкор гуруҳ кириб келишиб, улар ҳам 94 бош қўй ўғирлаган кишини қидиришаётганини маълум қилишади. Ҳамкорликда олиб борилган ишлар ўз самарасини бериб юқорида айтганимиздек Суннат Чаққонов қўлга олинди.

Хуллас, қилмиш-қидирмиш деганларидек, Суннат Чаққонов чаққонлигини тўғри йўлга эмас, эгри йўлда қўллагани унинг ўзига қимматга тушди. Бировнинг моли бировга буюрмайди. Буни англаб етмаган С. Чаққонов ўз қилмишининг жазосини тортиши аниқ.

Шуҳрат РЎЗИЕВ,
милиция капитани.

ҚИШЛОҒИМИЗГА ГАЗ КЕЛДИ

(Давоми. Боши 1-бетда)

Дастурни амалга ошириш учун дастлабки ҳисоб-китобларга қараганда 200 миллиард сўмдан ортиқ маблағ сарфланиши кутилмоқда.

Бундай кенг қамровли ишлар миқёсини дафъатан тасаввур этиш қийин. Эътибор беринг-а, иқтисодиётда жиддий тузилмавий ўзгаришлар, инвестиция лойиҳалари амалга оширилаётган бир пайтда фақат қишлоқлар инфратузилмасини ривожлантиришга шунча катта маблағ ажратилмоқда.

Собиқ шўролар даврини эсга олсак, 70 йил мобайнида асосан қишлоқ бойлигини ташиш ҳисобига бошқа соҳалар ривожлантириларди. Негаки, комфирқа режаси бўйича қишлоқлар аста-секин шаҳарларга қўшилиб, йўқ бўлиб кетиши керак эди. Шу зайлда қишлоқларда аҳолининг яшаши учун зарур шарт-шароит яратиб беришга жиддий эътибор берилмасди.

Республика, вилоят, туманлар нарёқда турсин, ҳатто собиқ СССР даражасида қишлоқлар ижтимоий инфратузилмасини ривожлантириш бўйича бирорта дастур қабул қилинмаганди. Бундай иш тутумидан, айниқса, Ўзбекистон энг кўп зарар кўрди. Ахир, бизда аҳолининг кўпчилик қисми қишлоқларда яшайди-да. Айнан бир ёқлама сиёсат, пировард натижадан манфаатдор бўлмаслик оқибатида қишлоқ аҳолисида унумли меҳнат қилиш туйғуси сўна бошлади. Охир-оқибатда фақат номига ишлаш одат бўлди. Чунки деҳқон қанча тер тўкмасин, барибир мавсум охирида алданиб қолаверарди. Бундай шароитда қишлоқ аҳолисида ўз турмуш даражасини кўтариш, хизмат кўрсатиш соҳаларини ривожлантириш, қишлоқларни обод қилиш имкониятлари чекланган эди. Шу тариқа қишлоқ билан шаҳар ўртасидаги ижтимоий-иқтисодий ривожланиш даражасидаги тафовутлар орта бошлади.

Қишлоқ турмуш маданияти қай даражада эканлигига ичимлик сув ва газ билан таъминланганлик кўрсаткичи орқали ҳам баҳо бериш мумкин. Масалан, 1990 йилда республика бўйича қишлоқларнинг 52 фоизи марказлашган ичимлик суви билан таъминланган эди. Баъзи минтақаларда аҳвол бундан-да аянчли эди. Қорақалпоғистонда ушбу кўрсаткич 21,4 фоиз, Бухоро вилоятида 23,0, Хоразм вилоятида 23,2 фоиз эди.

Маълумки, юртимиз заминидан 50-60-йиллардаёқ йирик табиий газ конлари топилди. Республикамиз қисқа вақт ичида аниқланган газ заҳиралари ва қазиб олиш бўйича дунёнинг энг йирик минтақаларидан бирига айланди. Лекин бу нодир хазина маҳаллий аҳоли манфаатларига эмас, биринчи навбатда собиқ Марказий ва Урол иқтисодий районларини газлаштиришга йўналтирилди. Натижада бизда қишлоқ жойларининг атиги 17,6 фоизи газ билан таъминланган бир пайтда Ўзбекистон гази Россия хонадонларига, корхоналарига ҳарорат берарди. Маълумки, Қашқадарё вилоятида дунёнинг энг йирик табиий газ конлари аниқланган. Ўзбекистонда қазиб олинаётган газнинг катта қисми унинг ҳиссасига тўғри келган бир пайтда шўроларча тақсимот тамойили туфайли газ заҳиралари устида жойлашган қишлоқлар атиги 5,7 фоиз газ билан таъминланганига нима дейсиз?!

Истиқлолнинг дастлабки йилларидаёқ қишлоқларимизни ривожлантиришга қаратилган қатъий сиёсат ишлаб чиқилди. Иқтисодиётни ривожлантиришда қандай қарор, дастур қабул қилинмасин, ҳамиша қишлоқлар ижтимоий-иқтисодий муаммоларини ҳал қилиш олдинги маррада туради. Қишлоқ ижтимоий инфратузилмасини ривожлантириш, бандлик ва бошқа дастурлар қабул қилиниб, қишлоқларда тиббий, маориф, маиший хизмат кўрсатиш шохобчалари бунёд этишга катта маблағлар ажратилди. Меҳнатга лаёқатли аҳолини иш билан таъминлаш мақсадида янги иш жойларининг асосий қисми қишлоқларда яратилмоқда. Қишлоқ хўжалигида «ортиқча» банд аҳолининг бир қисми бошқа соҳаларга, биринчи навбатда, саноат, маиший ва хизмат кўрсатиш тармоқларига ўтиб ишлаш имконияти туғилмоқда. **Фақатгина 1996-1998 йилларда қишлоқ инфратузилмасини ривожлантиришга 100 миллиард сўмдан ортиқ маблағ сарфланди.**

1991-1998 йилларда мамлакатимизда жами 18 минг 345 километр сув қувурлари ўтказилган бўлса, шундан 94,7 фоизи қишлоқлар ҳиссасига тўғри келади. Газ қувурларининг эса 99,2 фоизи қишлоқларда ўтказилди. Натижада 1999 йилнинг 1 январь ҳолатига кўра 65,9 фоиз қишлоқ ичимлик суви билан, 58,9 фоиз хонадон табиий газ билан таъминланди.

Қишлоқларни ичимлик суви ва табиий газ билан таъминлаш нафақат аҳоли турмуш даражасини кўтаришга, балки ижтимоий тузилманинг бошқа тармоқларини ривожлантиришга ҳам имкон беради. Энг муҳими, инфратузилмани ривожлантириш натижасида қишлоққа саноат, хорижий сармоялар кириб келишига кенг йўл очилади.

Бу йўлни танлаганимизнинг объектив сабабларидан яна бири бизда шаҳарларнинг ривожланиши тараққий этган давлатлар ва аксарият МДҲ мамлакатларидан фарқли ўлароқ қишлоқ аҳолисини шаҳарларга кўчириш орқали эмас, балки йирик қишлоқларни тараққий эттириш орқали амалга оширилади. Негаки, халқимизда кўпроқ қишлоқ, кичик ва ўрта шаҳарларда яшашга мойиллик кучли.

Қарорда Ўзбекистон Республикаси Макроиқтисодиёт ва статистика, Молия вазирликларига «ҳар йилги инвестиция дастурларини шакллантиришда маҳаллий бюджетлар, ташкилотлар ва корхоналар, аҳоли маблағларини, хорижий инвестицияларини ва бошқа манбаларни жалб қилишни ҳисобга олиб, маблағ билан таъминлаш манбаларини белгилаган ҳолда, мазкур қарор ва минтақавий дастурлар кўрсаткичларининг бажарилишини таъминлайдиган миқдорларда капитал қўйилмаларининг тегишли лимитларини белгиланган тартибда назарда тутиш» топширилди.

Шунингдек, уларга инвестициялар ва грантларни ҳамда қишлоққа сув ва газ таъминотини ривожлантириш учун имтиёзли шартларда кредитларни жалб қилиш бўйича халқаро молия ташкилотлари ва бошқа хорижий инвесторлар билан доимий асосда иш олиб бориш вазифаси юклатилди.

Қарорда аҳолини ичимлик сув ва табиий газ билан таъминлаш дастурларини амалга оширишда фаол қатнашаётган ва энг юқори кўрсаткичларга эришган қишлоқ туманлари, уларнинг мансабдор шахслари, ташкилотлар ва алоҳида ўрнак кўрсатган ходимларни рағбатлантириш назарда тутилган.

Дастур лойиҳасини тайёрлаш жараёнида ноқулай табиий-техник сабабларга кўра, яъни олис, бориш қийин бўлган ва аҳолиси кам сонли 903та қишлоқни ичимлик суви, 666 тасини табиий газ билан таъминлаш мураккаб эканлиги аниқланди. Ушбу қишлоқларни сув ва энергия таъминоти муаммоларини ҳал қилишнинг тежамли техник ечимлари бўйича 3 ой муддатда зарур тавсияномалар тайёрлаш мутасадди вазирликлар ва ташкилотларга топширилди.

Табиат инъом этган сув, газ ва бошқа бойликлардан аксарият ҳолларда самарасиз фойдаланаётганимиз ҳеч кимга сир эмас. Бунга сабаб бизда ҳали ҳам табиий ресурслардан фойдаланишда ҳақиқий бозор муносабатлари тўла шаклланмаганида. Уни йўлга қўйиш учун авваламбор, табиий бойликлардан маиший ва ишлаб чиқариш мақсадларида фойдаланишда ҳисоб-китоб ва ҳақ тўлашнинг аниқ тизимини жорий қилиш керак.

Ушбу муаммони ҳал қилиш мақсадида юқоридаги қарор билан бир кунда «Уй-жой фондини сув ва газни ҳисобга олиш приборлари билан жиҳозлаш, уларни Ўзбекистон Республикасида ишлаб чиқаришни ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида» Вазирлар Маҳкамаси қарор қабул қилди. Қарорда 1999-2004 йилларда уй-жой фондини сув ва газни ҳисобга олиш асбоблари билан жиҳозлаш дастури маъқулланди.

Хулоса қилиб айтадиган бўлсак, қарорнинг ижроси қишлоқ аҳолиси турмуш даражасини кўтаришга, қишлоқда ишлаб чиқариш кучларининг жадал ривожланишига хизмат қилади. Ўзбек моделининг асосий тамойили аҳолини кенг қатламларини ижтимоий ҳимоя қилиш эканлигини яна бир карра исботлайди.

Авазхон СОДИҚОВ,
иқтисодий шарҳловчи.

ИСРОИЛ НАВИ СИНАБ КЎРИЛМОҚДА

Тажриба

Маълумки, мамлакатимизнинг турли минтақаларида бу йил Исроилдан келтирилган пахта навлари синаб кўрилмоқда. Жумладан, Қашқадарё вилояти Шаҳрисабз туманидаги Амир Темур номли ва Касби туманидаги «Талишбе» хўжаликларида шу мамлакат технологияси асосида «Гедера-5», «Гедера-10» пахта навлари парваришланмоқда. Айни вақтда бу майдонлардаги ғўзалар баравж ўсмоқда. Пахтакорлар қатор ораларига исроиллик мутахассислар тавсиясига асосан ишлов бермоқдалар.

(ЎзА).

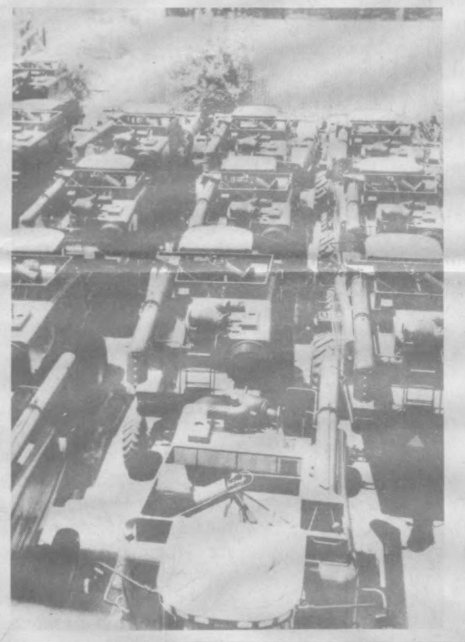

Мамлакатимиз ғаллазорларида бугун ўзгача манзара. Деҳқон кўпдан буён қилган фидокорона меҳнати самараси кўринди. Етилган бўлиқ бошоқлар олтиндек товланиб дилларга завқ бағишламоқда. Вақтни ғанимат билган ғаллакорлар ҳосил ўрим-йиғимини бошлаб юбордилар.

— Ҳосил тез ва сифатли саранжомлаб олиниши учун ҳукуматимиз ғамхўрлиги туфайли республикамизга кўплаб замонавий «Кейс» комбайнлари келтирилди, — дейди «Ўзқишлоқхўжаликтаъминоттаъмир» давлат-кооператив қўмитасига қарашли «Пахта» ҳиссадорлик жамияти бўлим бошлиғи А. Холматов. — Шундайлардан яқинда яна саксонтаси келтирилди. Улар техник кўриқдан ўтказилиб, туманларга тақсимланди.

СУРАТЛАРДА: 1. А. Холматов комбайнларни рўйхатдан ўтказяпти. 2. Кудратли техника воситалари.

Х. МИРЗАКАРИМОВ олган суратлар.

СУВ ЖАВОҲИРГА АЙЛАНАДИ

агар у меъёрида ишлатилса

Республикамиз далаларида ғўза парвариши қизғин олиб бориляпти.

Ўсимлик ҳолати шуни кўрсатадики, бу йилги ғўзаларнинг ривожланиши кўп йиллик кўрсаткичга яқин. Асосий майдонлардаги ниҳолларда 4—6 барг пайдо бўлган. Қайта экилганлари авжи ҳам ўтган йилги кўрсаткич атрофида. Энди гал ғўзани суғоришга. Хўш, ғўзани суғоришда нималарга аҳамият бериш керак?

Ғўза қатор оралари кенглиги қанча бўлишидан қатъий назар шўрланмаган ҳамда кам шўрланган ерларда нафақат биринчи ва иккинчи, балки барча суғориш ишларини эгат оралатиб сув тараш бу йилги шароитда мақсадга мувофиқдир. Шунда экин ғовлаб кетмайди, бўйи паст бўлиб қолмайди. Бундай суғоришнинг меъёри, муддати, давомийлиги, тупроқнинг намланиш чуқурлиги, сув ўтказувчанлиги, унинг механик таркиби, дала нишаблиги, мелиоратив ҳолати кабиларга узвий боғлиқ. Шунингдек, унинг нави, эгат кенглиги, сувчилар ҳамда суғориш ашёлари билан таъминлаш даражаси, суғориладиган майдонларга сув қанчадан таралиши ҳам муҳим аҳамиятга эга. Шу ўринда бир ҳолатга жиддий эътибор бериш лозим. Яъни, ўсимликнинг сувга бўлган талабини, биринчи суғориш муддатини қандай билиш мумкин?

Таҳлил ва таклиф

Суғориш ишларини ер намлиги, экиннинг биологик ҳолати ва ўсиш даврини ҳисобга олиб ташкил этиш даркор. Ғўзанинг яхши ривожланиши учун тупроқдаги намлик 65—70 фоиздан кам бўлмаслиги керак. Агар 20—25 сантиметр чуқурликдаги тупроқни қисмлаганда бир-бирига бирлашмай сочилиб кетса, демак тупроқдаги намлик меъёрдан кам. Ўсимликни тезда суғориш зарур. Бундан ташқари, сувга келган ғўза барглари пешиндан кейин сўлиш ҳолатига тушиб қолади. Суғориш пайтида тупроқ, об-ҳаво шароити ўсимлик ўсув даврида тўлиқ ҳисобга олинмаса, суғориш муддатларига риоя қилинмаса сув исроф бўлади.

Таъкидлаш жоиз, биринчи суғоришда ҳар гектар майдонга 700—800 куб метр сув берилади. Суғоришда сув сарфи енгил тупроқли майдонларда гектарига 600—700 куб метр, ўрта таркибли-тупроқли ерларда 700—800, оғир тупроқли далаларда 800—900 куб метр бўлиши керак. Гектарига бундан ортиқча берилган сув илдиз қатламидан пастга, сувнинг ортиқча сингишига, ғўзанинг бўкишига олиб келиши мумкин.

Фермерларга ва бошқа сувдан фойдаланувчиларга навбатлаб беришни ташкил этиш керак. Суғориш ишларини икки сменада, 8—10 гектар майдонда бирданига суғоришни ташкил этиш сув исрофгарчилигини 10—15 фоиз камайтиради, меҳнат унумдорлигини оширади. Гуллашгача бўлган даврда тупроқнинг 50—70 сантиметригача нам борса, етарли. Шунда илдиз атрофидаги тупроқнинг нам бўлиб туришига эришилади. Сизот сувлари 3 метрдан паст чуқурликда жойлашган далаларда гуллашгача ғўзани икки марта, 2—3 метр чуқурликда жойлашган ерларда бир-икки марта, 1—2 метр чуқурликда бўлса бир марта суғориш тавсия этилади. Суғориладиган майдоннинг бир текисда намланиши ва оби ҳаётни тежамли тараш учун эгат узунлигига алоҳида эътибор бериш талаб этилади. Бу ишни тупроқ хилига, ернинг нишаблигига ва ғўза қатор ораларига боғлиқ ҳолда мувофиқлаштириш лозим. Мабодо экин қатор ораси 60 сантиметр бўлса, тупроқнинг сув ўтказувчанлиги кучсиз, оғир жойларда 100—120 метр, кучли сув ўтказувчан, ўтлоқ ва енгил қумлоқ далаларда 60—80 метр бўлиши керак. Қатор оралиғи 90 сантиметр майдонларда мос равишда 150—180 ва 100—120 метр бўлгани маъқул.

Экин майдонларининг текис бўлиши ва оптимал узунликдаги жўяклар билан суғориш пахта ҳосилини 3—5 центнерга оширади. 15—25 фоиз сувни тежайди. Жўяк узунлигини кўрсатилган миқдорда белгиланиши тупроқнинг жўяк бўйлаб текис намланишини таъминлайди. Ҳар бир жўякка таралган сув миқдорига эътибор бериш лозим. Бунда тупроқ эрозиясига йўл қўймаслик зарур.

Ўзбекистон пахтачилик илмий-тадқиқот институти мутахассисларининг кузатишларидан маълум бўлишича чигит плёнка остига экилган майдонларда суғориш тартиби ва меъёрини белгилаш тупроқ ва иқлим шароитига монанд ҳолда олиб борилади. Суғориш минтақаларга қараб оддий усулда 6—7 марта ўтказиладиган бўлса, янги усулда 3—5 марта амалга оширилади.

Экин майдонларига оби-тобида сув тараш сувчи маҳоратига боғлиқ. Шу сабабли ҳар бир хўжалик раҳбари сувчиларга зарур шарт-шароит яратиб бериши шарт. Тунги суғориш ишларига кўпроқ тажрибали сувчилар жалб қилиниши, улар фонус, этик билан таъминланган бўлиши, иссиқ овқат ташкил этилиши мазкур муҳим тадбирнинг кўнгилдагидек адо этилишида катта ёрдам беради.

Ринат НАЗАРОВ,
Республика илмий-ишлаб чиқариш маркази бош илмий котиби, қишлоқ хўжалик фанлари доктори.
Эркин ШАРОПОВ,
пахтачилик бўлими мудири.

КУРРАИ ЗАМИНДА

● БЕРЛИН. Германия канцлери Герҳард Шрёдер Европа иттифоқи аъзолари сони Шарқий ва Жануби-шарқий Европа мамлакатлари ҳисобига кўпайишига ишонч билдирди. У Германия ва Франция делегацияларининг Берлиндаги учрашувида бу ҳақда маълум қилди.

Косово можароси Европа иттифоқини кенгайтириш заруратини келтириб чиқармоқда. Унинг кенгайиши қитъада тинчлик ва барқарорликнинг сақланиши ҳамда мамлакатлар иқтисодини ривожлантиришда муҳим аҳамият касб этади, деди ГФР канцлери. Шунингдек, у Германия билан Франция ўртасидаги ҳамкорликка тўхталиб, бу Европа интеграцияси янада гуллаб-яшнаши учун муҳимлигини қайд этди.

* * *

● НЬЮ-ЙОРК. БМТ Бош котиби Кофи Аннан кейинги пайтларда Анголада бўлаётган нохуш воқеалардан ташвиш билдирди. Унинг баёнотида айтилишича, Анголада қарама-қарши гуруҳлар ўтасидаги келишмовчиликлар сабаб халқаро ташкилотлар аҳолига инсонпарварлик ёрдамларини ўз вақтида етказишга ожизлик қилаётир. Бунинг ягона йўли ҳаво транспорти бўлиб қолмоқда. Бироқ бу катта миқдорда қўшимча маблағ ажратишни талаб қилаётир. Агар вазият шу ҳолда давом этса, очарчилик бошланиши эҳтимолдан ҳоли эмас.

К.Аннан Ангола ҳукумати билан Унита раҳбариятини ўзаро ҳамжиҳатликка чақириб, муаммоларни келишувлар йўли билан бартараф қилишга даъват этди.

* * *

● ПЕКИН. Финляндия президенти Мартти Ахтисаари Косово можаросини барқарорлаштириш юзасидан Хитой раҳбарлари билан музокаралар ўтказиш мақсадида Пекинга келди. Маълумки, М.Ахтисаари айни пайтда Болқондаги кескинликни тинч йўл билан ҳал қилиш бўйича Европа иттифоқи вакили вазифасини ўтамоқда.

Финляндия президенти мазкур ташриф доирасида Хитой раҳбари Цзян Цзэмин ҳамда ташқи ишлар вазири Тан Цзясюан билан учрашади.

● СЯНГАН. Гонконгдаги барча дўконлар пештахталаридан Даниядан келтирилган озиқ-овқат маҳсулотлари олиб ташланди. Соғлиқни сақлаш бошқармаси вакилларининг айтишича, Белгия, Германия, Нидерландия ҳамда Франциядан кичик ёшдаги болалар учун келтирилган сут ва сут маҳсулотлари савдоси ҳам тақиқланди. Ушбу маҳсулотлар таркибида ҳам инсон организми учун зарарли бўлган диоксин моддаси бўлиши мумкин.

Умуман, Европадан Гонконга экспорт қилинган 35 турдаги озиқ-овқат маҳсулотининг савдоси тақиқлаб қўйилган.

(ЎзА).

18.05 «Янги авлод» студияси намойиш «Умид

9.10 «Кусто командасининг сув ости саргузаштлари». Телесериал. 55-қисм.
10.05 «Янги алифбони ўрганамиз».
10.25 «Маънавият» дастури.
Болаларнинг ёзги таътил кунларида:
11.25 «Шумтакалар». Мультсериал.
11.40 «Санъат гунчалари».
12.05 «Муҳаббат дарси».
12.30 Кундузги сеанс.
14.10-14.30 «Ҳунарманд». Тележурнал.
***
18.10 «Боликликнинг мовий осмони».
18.45 «Куйла, ёшлигим».
19.05 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Биби Увайда». Премьера.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Икки дил тароналари».
21.55 Футбол.
22.40 «Қиёфа».
23.05 «Ахборот».
23.35 «Қирол Лир». 1—2-сериялар.
01.50-01.55 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

18.05 «Кусто командасининг сув ости саргузаштлари». Телесериал. 55-қисм.
18.50 «Мусиқий лаҳзалар.
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Ёшлар» телеканалида.
19.35 «Беғубор фасл».
19.50 «Сарвиноз». Мусиқий дастур.
20.05 «Рей Брэдбери театри». Телесериал.
20.35 «Ҳамкорлик».
20.50 «Кўнгил наволари».
21.00 «Давр». Ахборот дастури.
21.30 «Ёшлар» телеканалида.
21.35 «Марду майдон».
21.55 «Агарда солиқчи келса?» Телешоу.
22.25 Республика ёш ижрочилар конкурсининг ғолиби «Сарбон» гуруҳи куйлайди.
22.45 «Премьерадан сўнг». «Маҳаллада дув-дув гап» фильми 40 йилдан сўнг.
23.05 «Маҳаллада дув-дув гап». Бадиий фильм.
00.35 Хайрли тун!

ЧОРШАНБА, 16

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».

8.30 «Инсон — ҳаёт гултожи».
8.50 «Дутор ва танбур тароналари».
9.20 «Остонаси тиллодан». Адабий кўрсатув.
10.05 «Талаб ва таклиф».
Ўқув кўрсатувлари:
10.25 Абитуриент-99. Адабиёт.
Болаларнинг ёзги таътил кунларида:
10.50 «Шумтакалар». Мультсериал.
11.05 «Севимли созим».
11.25 «Эртаклар — яхшиликка етаклар».
12.05 «Табиат алифбоси».
12.20 Кундузги сеанс.
13.30 Ўзбек куйларидан концерт.
14.10 «Озода бўлса шаҳринг».
***
17.00 Футбол.
17.45 «Ўтмишдан садолар».
18.10 «Омад юлдузи». Телевизион ўйин.
18.35 «Озод ва обод юрт».
18.55 «Шеър ва шуур».
19.05 «Фермер». Телетанлов.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Таълим- тарбия миллий дастури амалда».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Тараққиёт йўли».
21.25 «Қўшиқларим Сизга армуғон». Раҳима Носирова.
21.55 «Футбол майдонларида». «Тунги ҳамроҳ».
22.10 «Даврага кел».
23.20 «Кусто командасининг сув ости саргузаштлари». Телесериал. 56-қисм.
00.05 «Ахборот».
00.35-00.40 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

18.50 «Мусиқий лаҳзалар».
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Ёшлар» телеканалида.
19.35 Танишинг: «Туркистон» газетаси.
19.45 «Қалбим ардоғи».
20.00 «Рей Брэдбери театри». Телесериал.
20.30 «Давр»-интервью.
20.40 «Мусиқий глобус».
21.00 «Давр». Ахборот дастури.
21.30 Мусиқий лаҳзалар.
21.35 «Ўтган кунлар».
22.05 «Обид-шоу».
22.50 «Ёшлар» телеканалида.
23.00 Синема. «Пул бўлса бас».
00.30 «Спорт-қитъаси».
01.00 «Хайрли тун!»

ЖУМА, 18

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».

8.30 «Мусиқа билан сирлашиб».
9.00 «Меҳригиё».
9.20 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Ватан туйғуси»
9.45 «Етгил камолга».
10.05 «Жавоҳирлар хазинаси». Адабий кўрсатув.
Ўқув кўрсатувлари:
10.30 Абитуриент-99. Физика.
10.50 Немис тили.
11.20 Абитуриент-99. Биология.

11.40 «Ўзбекистон фуқароси».
Болаларнинг ёзги таътил кунларида:
12.05 «Шумтакалар». Мультсериал.
12.20 «Қўғирчоқлар жонланганда».
12.45 «Яшил чироқ». Телемусобақа.
13.30 «Сомон йўли».
14.10-14.30 «Шарқ тароналари».
***
18.10 «Дастурхон нонга тўлсин».
18.30 «Ёр васфи». Мусиқий дастур.
18.50 «Ранглар жилоси».
19.05 «Имконият».
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Рақибингиз-гроссмейстер».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Адолат мезони».
21.25 «Қўшиққа кўчган сатрлар». Сайёра Туйчиева.
22.00 «Кундузсиз кечалар». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театри спектаклининг премьераси. 2-қисм.
23.00 Самбо кураши бўйича Ўзбекистон чемпионати.
23.35 «Ахборот».
00.05 «Туш ўнгидан келди ёки чемодан». Бадиий фильм.
01.20-01.25 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади. («Дунё ва болалар»)
18.25 «Ёшлар ва маънавият».
18.40 «Одамлар орасида». Гиёҳвандликка қарши курашга бағишланади.
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Ёшлар» телеканалида.
19.35 «Далил ва шарҳ».
19.50 «Мусиқий лаҳза».
20.00 «Рей Брэдбери театри». Телесериал.
20.30 «Талабалар шаҳарчаси».
20.45 «Наволарда аён этсам».
21.00 «Давр». Ахборот дастури.
21.30 «Ёшлар» телеканалида.
21.35 «Саломат бўлинг».
21.55 «Азизим».
22.20 «Сиз севган хонанда: Насиба Абдуллаева».
22.35 «Автосалтанат».
22.50 «Жаҳон эстрадаси».
23.15 Синема.
01.15 «Мунаввар тонг истаб...».

ШАНБА, 19

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом,Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».

8.30 Республика газеталарининг шарҳи.
8.50 «Мусиқа бўстони». Т
9.15 «Ҳидоят сари».
9.40 «Тадбиркорлик бугун ва эртага».

19.55 «Рамаяна». Телесериал.
20.35 «Бизнес академия».
20.55 Мусиқий лаҳза.
21.00 «Давр». Ахборот дастури.
21.30 «Ёшлар» телеканалида.
21.35 «Хуш келибсиз».
21.55 «Ёр ишқи». Мусиқий дастур.
22.05 «Туйғу».
22.25 «Эски альбомдан».
22.30 «Мафтункор чеҳралар».
22.55 Кўнгил кўнгилга пайванд.
23.30 Синема.
01.10 «Хайрли тун!»

ЯКШАНБА, 20

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».

8.30 «Камалак».
9.15 «Ғаройибот».
9.30 «Бўстон». Тележурнал.
«Умид» намойиш этади:
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».
11.00 «Билим-ринг».
11.40 «Нурли келажак».
12.10 «Яхшилар ёди».
12.30 «Мозийдан бир мўъжиза».
12.45 «Севги сурури».
13.15 «Шоҳруҳ клуби».
13.45 «Нотаниш дил суҳбати».
14.00 Кундузги сеанс.
15.20 «Ўзбекистон спортининг нуфузи».
15.35 «Нафосат». Тележурнал.
18.00 «Олтин тож».
18.20 «Қишлоқ ҳақида уйлар».
18.40 «Сеҳрли шуъла».
19.00 «Ўзлик».
19.30 «Таҳлилнома» (рус тилида)
20.05 «Оламга саёҳат».
20.30 «Таҳлилнома».
21.15 «Якшанба оқшомида».
21.50 Телевизион миниатюралар театри.
22.30 Футбол.
23.15 «ТВ-1 намойиш этади». Телеанонс
«Аср мўъжизаси». Кинодастури.
23.30 Кино янгиликлари.
23.45 «Жаҳон киноси юлдузлари».
00.05 «Самурайлар байроғи». Бадиий фильм. 2-қисм.
01.15 -01.20 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

9.00 «Якшанбада яхши дам олинг!»
9.40 «Янги авлод дастури» намойиш этади.
10.30 «Бизнес -академия».
10.50 «Қалбим ардоғи».
11.00 «Инглиз тили сиз учун».
11.25 «Ёшлар» телеканалида.
11.30 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал. 56-қисм.
12.15 «Мусиқий лаҳзалар».
12.20 «Лаззат».
12.40 «Рей Брэдбери театри». Телесериал.
13.05 «Кутилмаган меҳмон».
13.35 «Цирк, цирк, цирк».
13.55 «Мусиқий лаҳзалар».
14.00 «Очун».
14.20 «Рамаяна». Телесериал.
14.55 Жаҳон эстрадаси.
15.15 «Бегойим».
15.40 «Ўзбек мумтоз шеъриятидан».
15.45 Хит-коллекция.
16.05 Синема.
17.45 «Наволарда аён этсам».
18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади.
18.25 Бари ҳазил.
18.40 «Шифокор». Бугун тиббиёт ходимлари куни.
18.55 «Мусиқий лаҳзалар».
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 Синфдош.
19.55 «Рамаяна». Телесериал.
20.35 «Дунё ҳафта ичида».
20.55 «Каталог».
21.00 «Давр». Ахборот дастури.
21.30 «Ёшлар» телеканалида.
21.35 «Спорт дастури:
1. Спорт ҳафтаномаси.
2. Миллионлар ўйини.
22.05 «Мусиқа салтанати».
22.25 «Чироғи ёниқ уй».
22.50 XXI аср сари. «Садо-99» профессионал қўшиқчилар кўрик-танлови.
00.25 «Тонг юлдузи».

Ойдин уфқларга элтар бу йўллар...

ЯХШИ ХАБАРЛАР

• Алишер Навоий номидаги санъат саройида Ўзбекистон, Қозоғистон, Қирғизистон оқинларининг Марказий Осиё халқлари мустақиллигининг саккиз йиллигига бағишланган халқаро айтишуви бўлиб ўтди.

Айтишувда қозоғистонлик Карима Ўролова бош соврин эгаси бўлди. Анор Жабборқулов (Қозоғистон) биринчи ўринни, Абдували Абдуқодиров (Қирғизистон) иккинчи, Қулмахон Дуйсенов (Ўзбекистон) учинчи ўринни эгалладилар.

• Фарғона вилоятида замонавий спорт иншоотларини қуриш ва истеъдодли спортчиларни тайёрлаш борасида хайрли ишлар амалга оширилмоқда. Айни кунларда 33 та ўйингоҳ, 545 та спорт зали, 4 минг 410 та спорт майдончалари ишлаб турибди. Спортнинг 35 тури бўйича 125 мингдан зиёд турли ёшдаги кишилар шуғулланмоқда. Вилоят ҳокимлигининг қарорига мувофиқ 12 июнь умумхалқ ҳашари деб эълон қилинди. Шу куни ишлаб топилган маблағ спортни янада ривожлантиришга сарфланади.

• Қарши шаҳридаги «Иссиқ нон» савдо ишлаб чиқариш мажмуида бир кеча-кундузда ярим тонна нон ва нон маҳсулотлари тайёрланадиган новвойхона ишга тушди.

• Самарқандда «Йилнинг энг яхши ўқитувчиси» номини олиш учун вилоят кўрик-танлови бўлиб ўтди. Каттақўрғон шаҳридаги 6-мактаб бошланғич синф ўқитувчиси Зебо Сулаймонова педагогик ўқиш, дарсни сифатли ва мазмунли ташкил этишдаги маҳорати учун биринчи ўринга лойиқ деб топилди.

«ПАЛАХМОН ТОШИ»

Қатра

Онажон, бугун тонгда негадир ўйқудан чўчиб уйғондим. Тушимда «Болам, намунча ҳаяллаб кетдинг» деб мени қучмоқчи бўласиз-у, қучолмайсиз. Мен сизга талпинаман-у, аммо етолмайман. Нимадир демоқчи бўламан-у, овозим чиқмайди...

Жойимни йиғиштирмоқчи бўлдим, аммо нима учундир ҳафсалам келмади, қайта ўрнимга ётдим, нега бундай туш кўрдим экан, деб ўйлай бошладим.

Онажон, сиз жуда ҳам эрта турардингиз. Қани энди ёнингизда бўлсаму, ишларингизга ёрдам берсам, бир озгина оғирингизни енгил қилсам. Ўзга уйда энди мен ҳам онаман. Онажон, хаёлимдан кўп нарсалар ўтади, соғинчлар дейсизми, бемор пайтингизда боролмаганимми, ҳамма ҳаммаси.

Эсингиздами, болалигимда мактабга борар чоғим уйқудан тургунимча нонушта тайёрлаб, болажоним туринг, мактабга кеч қолманг, ўзимнинг дўмбоғим, эркатойим деб эркалатардингиз, опаларим ёки акаларим билан озгина гап талашиб қолсак, ҳаммамизни йиғиб, урушманглар, «бир кун жанжал бўлган жойдан қирқ кун барака кетади, бир-бирларингизни сен деманглар, сизлашинглар, сен ҳам, сиз ҳам бир оғиздан чиқади», деган ўгитларингиз ҳамон қулоғим остида. Энди эса бу сўзларни невараларингизга ўзим такрорлайман.

Қайнонам қўшнилар билан гурунглашганларида «Онасини кўриб қизини ол, деганлари рост экан, келиним бинойи чиқди» деб айтибдилар. Бундан теримга сиғмай қувонсам-да, ўйлайман. Кошки мен сиздай бўлаолсам, онам, онажоним!

Илойим, тақдир узатган «палахмон тошлари» тушган жойларида мен каби бахту саодатини топсин.

Меҳмоной ВАЛИ қизи.

ИРОДА ИШОНЧНИ ОҚЛАЯПТИ

Теннис

Ўзбекистон Республикаси Президенти кубоги учун эркаклар ўртасида теннис бўйича ўтказиб келинаётган халқаро турнир жаҳон миқёсида танилиб, кучли ракетка усталарини тўплаши яхши анъанага айланиб қолган эди. Мана энди аёллар ўртасидаги нуфузли теннис баҳсларига ҳам асос солинди. Мамлакатимиз пойтахтида «Тошкент-Опен» мусобақалари бўлиб ўтаяпти. Унда дунёнинг йигирма икки давлатидан келган теннисчилар иштирок этишмоқда.

Дастлаб саралаш баҳслари ўтказилиб, асосий босқичда қатнашишга талабгорлар аниқланди. Шундан кейин ҳам кучли теннисчилар мусобақа аввалидаёқ бир-бирига рўбарў келиб қолмаслиги учун «ёйиб чиқилди» ва қуръа ташлаш йўли билан уларнинг рақиблари аниқланди. Ана шу синовлардан сўнг мамлакатимиз спорт шарафини ҳимоя қилиш ҳуқуқини Лилия Биктякова ҳамда Ирода Тўлаганова қўлга киритишди.

1/32 финалида Биктякова мусобақанинг энг кучли иштирокчиси, аёллар жаҳон теннис таснифида 41-ўринни эгаллаб турган исроиллик А.Смашнова билан учрашди. Айрим мухлислар кутган мўъжиза содир бўлмади. Лилиянинг мағлубиятини тан олишдан ўзгача чораси қолмади. Лекин бу учрашув тажриба тўплашда муҳим босқич бўлганига шубҳа йўқ.

Қатор хорижий турнирларда зафар қучган Ирода бу сафар ҳам мухлислар ишончини оқлади ва 1/16 финалига йўлланмани қўлга киритди. Тўлагановaнинг кейинги босқичларда ҳам муваффақиятли қатнашишидан умид қилса бўлади.

Кеча асосий баҳсларнинг иккинчи босқичи бошланди. Ғолиб 13 июнда маълум бўлади. Мусобақанинг совриин жамғармаси 112 минг АҚШ долларини ташкил этади. Бу оз пул эмас, шу боис учрашувлар қизғин ўтиши аниқ.

А.ШЕРОВ.

* * *

Суратларда: теннис бўйича турнирдан лавҳалар.

Н. Муҳаммаджонов олган суратлар.

ИЙМОННИНГ АФЗАЛИ – САБР ВА КЕНГ ҚАЛБЛИ БЎЛИШДИР...

Жума ўгитлари

• Отага итоат қилиш — Тангрига итоат қилишдир. Унинг олдида гуноҳ қилиш Тангри олдида гуноҳкор бўлиш билан баробардир.

• Тонгги уйқу ризқни қисқартиради.

• Ҳақингни хоҳ мукаммал, хоҳ ками билан бўлса-да, ҳалол қилиб ол!

• Мўмин кишида қуйидаги икки хислат бўлмаслиги керак: бахиллик ва ахлоқсизлик.

• Гуноҳидан тавба қилувчи киши гуноҳсиз одам билан баробардир.

• Тўйда мискинлар қолиб, фақат бойларгина еб кетадиган таом ёмон таомдир.

• Имон билан амал бир-бирига жуда яқиндир. Улар бир-бирисиз дуруст эмас.

• Тинчлик ва хотиржамлик икки улуғ неъматдирки, бундан кўп одамлар маҳрумдирлар.

• Одамлар орасида чақимчилик ва бўҳтон гапларни тарқатишдан сақланинглар.

• Мен лаънат айтишга эмас, балки раҳмат учун юборилгандирман.

«Ҳадис»лардан.

МУРУВВАТ, МЕҲР-ШАФҚАТ

Сийрат

Ўн саккиз минг оламни яратган Аллоҳнинг 99 исми бўлиб, бирор ишни бошлашдан ёинки қутлуғ қадам ташлашдан аввал Раҳим ва Раҳмон исмларни тилга оламиз. Шу исмлар билан бошланган иш муваффақият билан якунланиб, шу исмлар айтилган хонадонда файзу баракот ҳукм суриши аниқ. Бунинг сири нимада, ҳикмати надир?

Гап шундаки, Аллоҳ дунёни яратар экан, ушбу дунёга ўзига ўринбосар халифа этиб Ҳазрати Инсонни тайин этди. Айни вақтда барча инсонларнинг ўзаро меҳр-мурувватда, сийлайи-раҳим кўргузиб яшамоқликка амр этди. Демак, раҳмдиллик туйғуси оламни барқарор сақламоқликнинг, давомийликнинг асосларидан бири экан.

Ҳикоя қилишларича Куфа шаҳрида тужжорлик қилаётган Имом Аъзамнинг дўконига қўлида ипак кўйлак кўтарган аёл келиб бу никоҳ кўйлагини «юз динорга сотаман», — дейди. Имом Аъзам «Бу кўйлак юз олтиндан қимматроқ туради», — дейдилар. Аёл «Бўлмаса икки юз динор беринг», — дейди. Имом Аъзам «Бу кўйлакни нархи икки юз динордан ҳам ортиқ», — дейдилар. Аёл эса «Устимдан кулаяпсизми? Мен юз динорга сотишга розиман-ку. Сиз икки юз динордан ҳам кўпроқ тўламоқчисиз. Мени кўп овора қилманг», — дейди. Имом Аъзам кўйлакни ўзининг нархи — беш юз динорга оладилар ҳамда турмушда қийналган аёлга келинлик либосини совға тариқасида қайтариб берадилар. Эътибор беринг Имом Аъзам кўйлакни ҳақиқий нархига оладилар, айни вақтда яхши кунининг гувоҳи бўлган ушбу кўйлакни яна эгасига совға қиладилар. Мана шу раҳмдиллик ҳолати инсоннинг юксак маънавиятидан вужудга келади ва атрофидаги ўзга кишиларга бир илиқлик, кўтаринкилик бахш этади. Албатта бу даражага дарҳол эришилмайди. Балким эришилган неъматларга шукр қилиш билан, ҳамда ҳар бир неъматни таҳлил қилиб фикр юритиш ила қадамба-қадам раҳмдиллик поғоналаридан юксаламиз.

Сийлайи-раҳим чашмасидан сипқорар эканман, хотирамга яна бир ҳикматли ривоят келди. Азиз кишилардан бири Иброҳим Адҳамдан яшаш тарзи ҳақида сўраганларида «Бўлса — шукр қиламиз, бўлмаса — сабр қиламиз», — деб жавоб берибдилар. Азиз киши эса «Балхда кўппаклар шундай тарзда яшашади, бизлар эса бўлса — баҳам кўрамиз, бўлмаса — шукр қиламиз», деб Иброҳим Адҳамга таъкидлаган эканлар. Бу ривоятнинг ҳикматидан ҳам сабоқ олмоғимиз лозимдир. Зотан атрофимизда бисёр неъматлар бўла туриб нолиймиз, фақат ўзимизнинг эҳтиёжимизни ўйлаймиз, ўзгалар билан баҳам кўришни, ўзгалар билан ҳамнишинликни ўйламаймиз.

Раҳмдиллик унутилган маконда зулм жой эгаллашга интилади, сийлайи-раҳим тарк этган қалбларни ёвузлик эгаллайди.

Раҳмдил инсоннинг қалби кибру ҳаводан холи, барчага тенгу баробар бўлади. Айни вақтда раҳмдиллик беминнат, писанда қилмасдан кўрсатиладиган яхшилик демакдир.

Ҳамдам ТЎЙЧИЕВ,
олий тоифали ўқитувчи.

ШАҲАРНИНГ ДАРВОЗАСИ БОР

Сизни қизиқтирган савол

Ўзбекистон Республикаси пойтахтида паспорт тизимини такомиллаштириш, уй-жой сотиб олишни ва доимий яшаш учун Тошкент шаҳрига келишни тартибга солиш борасида талайгина ишлар олиб борилаётир. Шу хусусда Тошкент шаҳар ички ишлар бошқармаси хорижга чиқиш, келиш ва фуқаролик бошқарма бошлиғининг ўринбосари, милиция подполковниги, тарих фанлари номзоди Шавкат Мирзаевич Ҳикматов билан суҳбатлашдик.

— Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикасида паспорт тизимини такомиллаштириш юзасидан қўшимча чора-тадбирлар» тўғрисидаги қарори қабул қилингани муҳим бўлди. Айтингчи, қарор талаблари қандай бажарилаётир?

— Аввало мустақил Ўзбекистон Республикаси фуқаролигини тасдиқловчи асосий ҳужжат бу — паспортдир. Дарвоқе, ушбу муҳим қарорлар қабул қилингунга қадар паспорт-виза тизими, унинг асосий бандлари, низоми ҳозирги замон талабларига жавоб бермас эди. Дунёнинг бир юз қирқдан ортиқ давлати Ўзбекистон мустақиллигига пешвоз чиқдилар. Ўзбекистонни тан олдилар. Бирлашган Миллатлар Ташкилотига тенг ҳуқуқли аъзо бўлдик. Бинобарин, паспорт тизимини такомиллаштириш Президентимиз таъкидлаганидек, ривожланган демократик мамлакатларнинг давлат бошқаруви тизимининг такомиллаштирилишидир.

Тошкент шаҳрида рўй берган мудҳиш февраль воқеалари бизни қатъий огоҳлантирди. Мустақил давлатимизга тажовуз қилувчи экстремистик қора кучлар пайдо бўлганлиги бизни ҳар дақиқа ҳушёр бўлишга чақирди. Пойтахтда ҳар куни паспорт-виза қоидаларини бузувчи шахсларни аниқлаш, уй-жой сотиб олишни тўғри йўлга қўйиш мақсадида махсус тадбирлар ўтказилаётир. Тадбирда ички ишлар идораларининг саккиз юздан ортиқ ходимлари қатнашмоқда. Қоидабузарлар аниқланиб, тегишли жазо чоралари кўрилмоқда.

— Янги паспорт-мустақил юрт фуқаросининг фахридир. Паспорт бериш ва алмаштириш жараёни қандай бормоқда?

— Хабарингиз бор, фуқароларга паспорт бериш ва алмаштириш жараёни 1995 йил январдан бошланган. Тошкент шаҳри аҳолисига тақдим этилиши лозим бўлган 1 миллион 465 минг 243 та паспортнинг ҳозирги кунгача 1 миллион 445 минг 148 таси берилди. Бу 98,6 фоизни ташкил этади. Биз фуқароларни янги нусхадаги паспорт билан ҳужжатлаштириш жараёнини шу йилнинг 1 сентябри — Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 8 йиллигигача тўлиқ якунлаймиз. Яна бир бор эслатиб ўтамизки, ҳозирги кунгача паспортини алмаштирмаганлар эски паспорт билан кўпгина масалаларни ҳал қилишда қийналадилар. Бевосита юридик ҳаракатларни амалга оширолмайдилар. Фуқаролик ҳуқуқий муносабатларини давлат идоралари билан узвий боғлай олмайдилар. Келгусида ўз вақтида паспортини алмаштирмаган фуқаролар маъмурий жавобгарликка тортиладилар.

— Тошкент шаҳрида доимий яшаш учун қайд этиш тартиби ҳақида гапириб берсангиз?

— Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармони ва Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 16 апрелдаги қарорига мувофиқ Тошкент шаҳар ҳокимининг қарори қабул қилинди. Унга мувофиқ шаҳар ҳокимиятида махсус комиссия тузилди.

Комиссия чет эл, Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги фуқаролари, фуқаролиги йўқ шахслар ҳамда Республикамизнинг турли ҳудудларидан ташриф буюрган фуқароларнинг Тошкент шаҳрида доимий истиқомат қилиш учун рухсат бериш ваколатига эга. Ҳақиқатан, пойтахтга ташриф буюрганлар уч кун ичида жойларда рўйхатдан ўтишга мажбурдирлар. Мурожаат этувчилар керакли ҳужжатларни топширгач махсус комиссия бир ҳафта муддат ичида ҳужжатларни кўриб чиқиб хулосасини айтиши белгиланган.

Хулоса қилиб айтганда, мақсадимиз-мустақил ҳуқуқий давлатимизнинг ягона ҳуқуқий тизимини яратиб, ҳар бир фуқаро ўзининг ҳуқуқ ва мажбуриятларини билиши ва уларни бажаришига эришишдан иборатдир. Муҳтарам Президентимиз таъкидлаганларидек «Қачонки фуқароларнинг ҳуқуқ ва озодликларини ҳимоя этилишини таъминлай олгандагина жамият ҳуқуқий, ҳақиқий фуқаролик жамияти бўла олади».

Суҳбатдош: Дилмурод ҚИРҒИЗБОЕВ.

Танловга марҳамат!

ЭКОЛОГИЯ ВА АЁЛЛАР

Президентимиз И. А. Каримовнинг ташаббуслари билан 1999 йил — Аёллар йили деб эълон қилингани муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Табиатни муҳофаза қилиш Давлат қўмитаси экологияга оид ва унинг муаммоларини ечишда аёллар роли тўғрисида энг яхши мақолалар танловини эълон қилади.

Ғолибларга учта мукофот белгиланган:
Биринчиси — 20 минг сўм
Иккинчиси — 10 минг сўм
Учинчиси — 5 минг сўм

Танлов 1999 йил декабрь ойида якунланади.

Чоп этилган мақолаларингизни қуйидаги манзилимизга жўнатишингизни сўраймиз:

700128, Тошкент шаҳри, А. Қодирий кўчаси , 7-уй.

МУТАХАССИСЛАРНИ ИШГА ТАКЛИФ ЭТАМИЗ

Ўзбекистон Республикаси Деҳқон ва фермер хўжаликлари уюшмаси қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришида тажриба орттирган, ҳуқуқий билимга эга бўлган мутахассислар ҳамда иқтисодчиларни ишга таклиф қилади.

Манзил: Тошкент, Муртазоев кўчаси, 40-уй.

Телефон: 137-57-92.

«Қишлоқ ҳаёти» ижодий жамоаси газетанинг собиқ Бош муҳаррири, меҳнат фахрийси Н. Ёқубовга ўғли **Даврон ЁҚУБОВ**нинг вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТ

МУАССИСЛАР — *Ўзбекистон Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, «Ўзпахтасаноат-сотиш» уюшмаси, «Ўзмевасабзавотузумсаноат-холдинг» компанияси, Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси.*

МАНЗИЛИМИЗ:
700083, ТОШКЕНТ, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32

Телефонлар: муҳаррир ўринбосарлари — 133-16-27, 133-44-43, масъул котиб — 133-09-93, ижодий гуруҳлар: агросаноат мажмуи — 136-54-51, ижтимоий ҳаёт ва ҳуқуқ — 136-56-30, молиявий хизмат — 136-56-36, макроиқтисодиёт — 136-56-25, маънавият-маърифат ва спорт — 136-54-51, хатлар ва вилоят мухбирлари билан ишлаш — 136-54-42.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

«Қишлоқ ҳаёти» материалларини кўчириб босиш фақат таҳририят рухсати билан амалга оширилади.

Рўйхатдан ўтиш тартиб рақами 00006. Буюртма Г— 0446, ҳажми 2 босма табоқ. Офсет усулида босилган, қоғоз бичими А-2. Босишга топшириш вақти 21.00. Босишга топширилди 22.30